Uitvoeringsprogramma sociaal domein 2026-2027

Van visie naar uitvoering: Samen naar een sociaal sterk Nijkerk

Samenvatting

De gemeente Nijkerk staat voor een noodzakelijke omslag in het sociaal domein. De zorgvraag groeit, de druk op bestaanszekerheid neemt toe en het huidige systeem, waarin een groot deel van de middelen naar geïndiceerde zorg gaat, is op termijn niet houdbaar. Dit uitvoeringsprogramma geeft voor 2026–2027 concreet invulling aan de visie en koers uit het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein 2025–2040 en de Kadernotitie.

In dit uitvoeringsprogramma sociaal domein 2026-2027 staan vijf strategische bewegingen centraal:

1. langer zelfstandig wonen en bestaanszekerheid als fundament,
2. gezondheid en preventie als uitgangspunt,
3. inclusie en participatie bevorderen,
4. versterken van dagelijkse veerkracht en
5. integrale samenwerking als organiserend principe.

Deze bewegingen markeren de verschuiving van een reactieve naar een preventieve aanpak, waarin ondersteuning zo vroeg en licht mogelijk wordt georganiseerd en zware zorg waar mogelijk wordt voorkomen.
Het programma werkt deze koers uit binnen zes samenhangende thema's, met per thema concrete resultaten (impact, outcome en output), activiteiten en de rol van de gemeente. Veiligheid, participatie, inclusie en basisvaardigheden vormen verbindende aandachtspunten. Geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIAR) is geen afzonderlijk thema, maar integraal onderdeel van meerdere thema's en interventies.

Het Sociaal Team vervult een centrale rol als herkenbare toegang tot het sociaal domein en als motor van de beweging naar voren. Het team wordt verder versterkt om basishulp en regie lokaal en samenhangend te organiseren.

Financieel richt het uitvoeringsprogramma zich op de eerste uitvoerbare stappen in de verschuiving van middelen van geïndiceerde zorg naar preventie, sociale basis, toegang en het Sociaal Team. De voortgang wordt gevolgd en bijgestuurd via de P&C-cyclus.

Met dit uitvoeringsprogramma zet Nijkerk een realistische en samenhangende stap naar een preventief, integraal en financieel toekomstbestendig sociaal domein.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Nijkerk staat voor een fundamentele omslag in het sociaal domein. De maatschappelijke opgaven zijn complex en urgent: de zorgvraag groeit, de samenleving vergrijst, en steeds meer inwoners ervaren druk op hun bestaanszekerheid, gezondheid en sociale netwerk. Tegelijkertijd zien we dat veel problemen voorkomen kunnen worden door tijdige ondersteuning, een gezonde leefomgeving en sterke sociale verbanden.

Het huidige systeem, waarin geïndiceerde zorg het grootste deel van het budget opslokt, is financieel niet houdbaar. De uitgaven stijgen autonoom, terwijl investeringen in preventie en de sociale basis achterblijven. Zonder een gerichte beweging naar voren dreigt versobering en overbelasting.

Door toenemende financiële druk en maatschappelijke opgaven kiest Nijkerk nadrukkelijk voor een omslag van een fragmentarische aanpak naar een levensloopbestendige, samenhangende aanpak vanuit de leefomgeving van de inwoner. Dit vraagt om fundamentele keuzes, waarbij preventie wordt gezien als investering in welzijn, gezondheid en leefbaarheid.

In het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein 2025-2040 is de visie en beweging omschreven die binnen het sociaal domein gemaakt zal worden. In de kadernotitie zijn de kaders vastgesteld waarbinnen het uitvoeringsprogramma wordt ontwikkeld om deze beweging te realiseren.
Dit uitvoeringsprogramma operationaliseert de vijf strategische doelen uit het Overkoepelend Beleidsplan en de vijf strategische bewegingen uit de Kadernotitie. Daarmee werken we integraal: niet per thema, maar vanuit samenhang en de leefwereld van inwoners.

1.2 Doel van het uitvoeringsprogramma

Dit uitvoeringsprogramma sociaal domein 2026-2027 vertaalt de strategische doelen naar concrete resultaten en activiteiten. Het borgt integraliteit door alle thema's en bewegingen samen te brengen in één samenhangend plan. Het college stelt het uitvoeringsprogramma (naar verwachting) in het tweede kwartaal van 2026 vast.

1.3 Scope

Voor een aantal beleidslijnen binnen het sociaal domein zijn al afzonderlijke uitvoeringsprogramma's vastgesteld.
Zo is in 2025 een apart uitvoeringsprogramma Inclusie vastgesteld. Ook voor de Regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties een separaat uitvoeringsprogramma ontwikkeld. De daarin opgenomen doelen, acties en interventies vormen het leidende kader voor deze specialistische thema's. Dit uitvoeringsprogramma sociaal domein 2026-2027 sluit hierop aan en zorgt ervoor dat de uitgangspunten rondom inclusie, veiligheid, preventie en vroegsignalering zijn ingebed in de reguliere uitvoering van het sociaal domein.

De uitgangspunten uit de 'Visie op Werk & Participatie' (2024) en het beleid Schuldhulpverlening zijn integraal verwerkt in dit uitvoeringsprogramma, met name binnen de strategische beweging 'Langer zelfstandig wonen en bestaanszekerheid als fundament'. Dit uitvoeringsprogramma vormt het uitvoeringskader voor werk, participatie en schuldhulpverlening.

Het uitvoeringsprogramma brengt daarmee samen wat integraal wordt uitgevoerd en wat specialistisch apart is belegd. Zo blijft de integraliteit van het sociaal domein behouden, terwijl tegelijkertijd ruimte is voor verdiepende en specialistische aanpakken waar dat nodig is.

1.4 Leeswijzer

Dit uitvoeringsprogramma beschrijft hoe de gemeente Nijkerk de strategische doelen uit het Overkoepelend Beleidsplan en de Kadernotitie vertaalt naar concrete acties voor 2026–2027.

- **Hoofdstuk 1** geeft de aanleiding, het doel en de scope van het programma.

- **Hoofdstuk 2** licht de strategische bewegingen en de verandertheorie toe die richting geven aan alle keuzes.
- **Hoofdstuk 3** bevat de randvoorwaarden voor uitvoering, zoals organisatie, samenwerking, monitoring en wettelijke kaders.
- **Hoofdstuk 4** werkt de thema's uit met per thema de resultaten en bijbehorende activiteiten.
- **Hoofdstuk 5** beschrijft de rol en opdracht van het Sociaal Team in de uitvoering.
- **Hoofdstuk 6** geeft inzicht in de financiële verschuivingen die nodig zijn om de beweging naar preventie en integraliteit mogelijk te maken.
- **Hoofdstuk 7** beschrijft hoe de uitvoering en voortgang worden geborgd.

2. Visie en strategische uitgangspunten

2.1 Waarom de beweging naar voren nodig is

Door vergrijzing en een toenemende zorgvraag is de verwachting dat de druk op de zwaardere zorg de komende jaren verder toeneemt. Wanneer een steeds groter deel van het budget naar zware zorg gaat, blijft er minder ruimte over voor preventie en lichte ondersteuning, terwijl juist díe interventies escalatie voorkomen. Daarom is het noodzakelijk om nu te investeren in de voorkant. De inzet op lichtere vormen van ondersteuning is tweeledig:

- Inwoners krijgen eerder passende hulp, waardoor problemen minder snel escaleren.
- Zwaardere zorg wordt voorkomen, wat essentieel is omdat deze zorgvormen aanzienlijk duurder zijn en inwoners vaak langdurig gebruikmaken van deze voorzieningen.

2.2 Wat verstaan we onder de beweging naar de voorkant

Met de beweging naar de voorkant bedoelen we alle interventies die verschuiven naar lichtere vormen van ondersteuning of het voorkomen van zorg. Dit omvat onder andere:

- Het versterken van zelfredzaamheid en het eigen netwerk van inwoners;
- Het bieden van laagdrempelige ondersteuning en vroegsignalering;
- Het versterken van de sociale basis;
- Het verbeteren van de toegang;
- Het investeren in selectieve en universele preventie.

Deze interventies helpen inwoners om problemen zelf op te lossen en voorkomen dat professionele, zwaardere zorg nodig wordt. We zetten al geruime tijd stevig in op de beweging naar de voorkant. In dit uitvoeringsprogramma maken we binnen de thema's concreet zichtbaar wat we daarin doen en blijven doen. Deze inzet wordt de komende tijd bestendigd en versterkt.

Tegelijkertijd vraagt de opgave waar we voor staan om aanvullende stappen. Om de beweging naar de voorkant duurzaam te kunnen realiseren, zijn gerichte keuzes nodig. Dit betekent dat we nog nadrukkelijker inzetten op gezondheid, toegang, preventie, de sociale basis en het sociaal team, zodat ondersteuning zo vroeg, licht en dichtbij mogelijk wordt geboden. In dit uitvoeringsprogramma geven we invulling aan deze verdere versterking voor de eerste twee jaren (2026 en 2027). We bouwen daarmee voort op wat er al staat, en maken gerichte keuzes om de voorkant verder te versterken en de ondersteuning passender en effectiever te maken.

De Hervormingsagenda Jeugd vormt hierin een belangrijk onderdeel, hiermee is al een deel van de beweging naar de voorkant in gang gezet. In dit uitvoeringsprogramma sluiten we daarop aan en versterken we deze lijn.

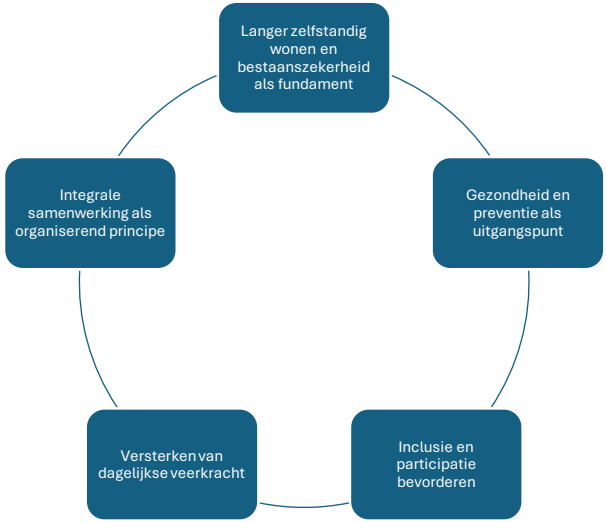
2.3 De vijf strategische bewegingen van het sociaal domein

Achter de thema’s uit het overkoepelend beleidsplan *Nijkerk in Verbinding: Samen in het Sociaal Domein* staan vijf strategische bewegingen die richting geven aan onze keuzes en bepalen hoe we onze maatschappelijke opgaven aanpakken:

1. Langer zelfstandig wonen en bestaanszekerheid als fundament
2. Gezondheid en preventie als uitgangspunt

3. Inclusie en participatie bevorderen
4. Versterken van dagelijkse veerkracht
5. Integrale samenwerking als organiserend principe

De vijf strategische bewegingen bouwen voort op elkaar en versterken elkaar. De bewegingen zijn dan ook niet los van elkaar te zien. Het beleid markeert een duidelijke verschuiving van reactief naar proactief: door te investeren in de voorkant van het sociaal domein wordt zwaardere zorg voorkomen. Samen geven deze bewegingen richting aan onze keuzes en zorgen zij voor een stevige, samenhangende basis onder het werk in het sociaal domein. Het uitvoeringsprogramma wordt steeds bezien in het licht van deze strategische bewegingen. Integrale samenwerking is het organiserend principe binnen dit uitvoeringsprogramma en randvoorwaardelijk voor alle andere strategische bewegingen. Dit betekent dat toegang, ondersteuning en preventie gezamenlijk worden vormgegeven. Het Sociaal Team vervult een duidelijke regierol bij meervoudige problematiek. De regionale samenwerking en de lokale uitvoering versterken elkaar. Door data, signalen en leerervaringen domeinoverstijgend te benutten, werken we samenhangend, lerend en altijd dichtbij de leefwereld van inwoners.

Veiligheid, participatie, inclusie en het versterken van basisvaardigheden vormen de rode draden door alle thema's en activiteiten in het sociaal domein heen. Zij geven richting aan de beleidskeuzes en aan de wijze waarop de uitvoering binnen het sociaal domein wordt vormgegeven.

Een veilige leefomgeving is de basis voor ontwikkeling, gezondheid en meedoen. Tegelijkertijd ontstaat veiligheid juist doordat mensen zich gezien, gehoord en verbonden voelen. Veiligheid komt daarom in elk thema terug: in schulden en bestaanszekerheid, in jeugd en opvoeding, in (langer) zelfstandig wonen en in de ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Participatie betekent dat inwoners naar vermogen kunnen meedoen aan de samenleving – op school, op het werk, in de wijk en in sociale netwerken. Dit vraagt om het tijdig wegnemen van belemmeringen en het bieden van passende ondersteuning, zodat inwoners regie houden over hun leven.

Inclusie is daarbij een uitgangspunt: iedereen moet kunnen deelnemen, ongeacht achtergrond, leeftijd, beperking of persoonlijke omstandigheden. Door veiligheid, participatie en inclusie integraal te benaderen versterken zij elkaar en vormen zij het verbindende kader waarbinnen het uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd.

Het versterken van basisvaardigheden, in het bijzonder het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid, is hierbij een cruciale randvoorwaarde. Laaggeletterdheid vergroot het risico op bestaansonzekerheid, gezondheidsproblemen en sociale uitsluiting. Het belemmert inwoners om gebruik te maken van voorzieningen, ondersteuning en participatiemogelijkheden. Door in alle onderdelen van dit uitvoeringsprogramma rekening te houden met begrijpelijke communicatie, toegankelijke dienstverlening en passende ondersteuning, wordt laaggeletterdheid structureel meegenomen als aandachtspunt.

Door veiligheid, participatie, inclusie en laaggeletterdheid integraal te benaderen, worden dit de verbindende elementen van alle thema's. Samen met de vijf strategische bewegingen vormen zij het kader waarbinnen het uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd. We laten zien dat het sociaal domein als één geheel werkt. In samenhang, vanuit preventie en altijd dicht bij de leefwereld van inwoners.

De aanpak van huiselijk geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIAR) is geen afzonderlijk thema binnen dit uitvoeringsprogramma, maar vormt een integraal onderdeel van meerdere thema's, met name jeugd, sociale basis en (langer) zelfstandig wonen. Het vraagstuk raakt direct aan veiligheid, bestaanszekerheid, gezondheid en veerkracht en vraagt om vroegsignalering, samenhangende ondersteuning en goede samenwerking tussen partners.

Voor de specialistische aanpak en uitvoering vormt het separate uitvoeringsprogramma 'Geweld in Afhankelijkheidsrelaties' het inhoudelijke en organisatorische kader. Het uitvoeringsprogramma sociaal domein sluit hierop aan en borgt dat signalering, preventie en ondersteuning rondom geweld in afhankelijkheidsrelaties geïntegreerd zijn in de reguliere werkwijze van het sociaal domein.

2.4 De verandertheorie als basis

De verandertheorie vormt de basis voor het uitvoeringsprogramma. Per thema is in de kadernotitie inzichtelijk gemaakt welke stappen nodig zijn om van strategische doelen naar concrete resultaten te komen. Strategische doelen, activiteiten en effecten zijn zo logisch met elkaar verbonden. Het biedt een kader voor onderbouwde keuzes, monitoring en bijsturing. Concrete invulling is in dit uitvoeringsprogramma vormgegeven. Hiervoor zijn de thema's onderverdeeld onder de strategische bewegingen, om zo de integraliteit en de beweging naar voren te benadrukken. Het is hierbij van belang op te merken dat de resultaten van de thema's ook invloed hebben op de andere strategische bewegingen. Immers staat de gemeente Nijkerk voor een integrale visie, en vallen de strategische bewegingen en thema's niet los van elkaar te zien.

2.5 Regionale samenwerking

De gemeente Nijkerk werkt binnen het sociaal domein intensief samen met regionale partners.
De belangrijkste samenwerkingsverbanden zijn:

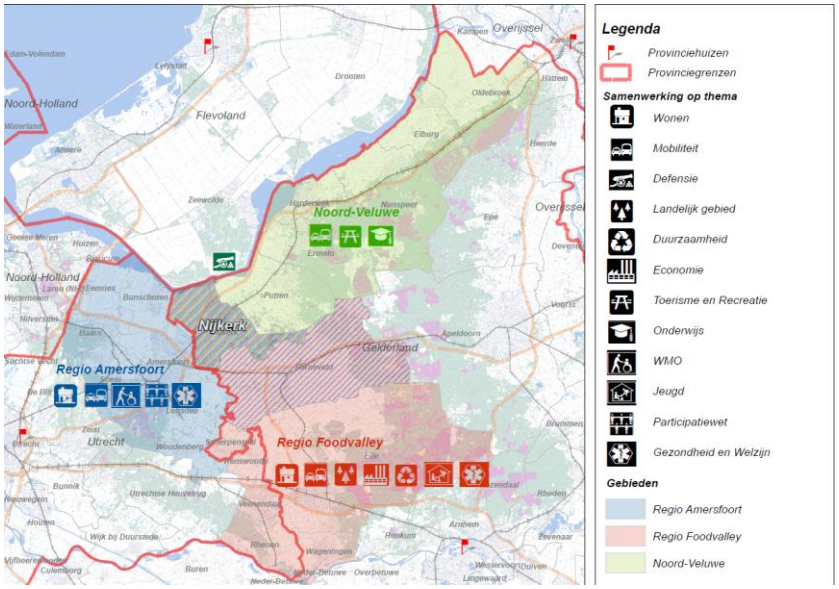
- **Jeugdhulpregio Jeugd Food Valley (JeugdFV)** – voor specialistische jeugdhulp.

- **Regio Noord – Veluwe –** voor de samenwerking op het gebied van onderwijs en aanpalende thema's. Daarnaast werken wij binnen deze regio voor de uitvoering van de Participatiewet en arbeidsontwikkeling samen met het sociaal ontwikkelbedrijf samen met het sociaal ontwikkelbedrijf Inclusief Groep.
- **Regio Amersfoort** – voor onder andere beschermd wonen, maatschappelijke opvang, Beschermd Thuis en onderdelen van de Wmo, evenals samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Amersfoort voor de Participatie(wet) waaronder via het sociaal ontwikkelbedrijf Amfors, gezondheid en welzijn.
- **Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)** – voor publieke gezondheid, crisisbeheersing en veiligheid.
- **Regio West-Veluwe Vallei**: voor vrouwenopvang.

Deze samenwerking vormt een noodzakelijk fundament onder de uitvoering van onze wettelijke taken. Sommige vormen van samenwerking zijn verplicht, zoals de jeugdzorgregio en de samenwerking binnen VGGM. Andere vormen zijn strategisch of inhoudelijk gewenst om kwaliteit te borgen, capaciteit te bundelen en specialistische expertise regionaal te organiseren.

Regionale samenwerking betekent niet alleen gezamenlijke inkoop, maar ook afgestemde toegang, uniformiteit in werkwijzen, kennisdeling en samenwerking op thema's zoals preventie, veiligheid, gezondheid en maatschappelijke opvang. Binnen het uitvoeringsprogramma wordt daarom steeds gekeken welke onderdelen lokaal worden uitgevoerd en waar regionale samenwerking meerwaarde biedt.

Het nieuwe college kan aanvullende taken in regionale verbanden heroverwegen of intensiveren. Het kaartbeeld geeft inzicht in de verschillende regio's en de thema's waarop wordt samengewerkt.

Noord-Holland
Flevoland
Overijssel
Noord-Veluwe
Noord-Holland
Nijkerk
Gelderland
Regio Amersfoort
Utrecht
Regio Foodvalley
Legenda
Provinciehuizen
Provinciegrenzen
Samenwerking op thema
Wonen
Mobiliteit
Defensie
Landelijk gebied
Duurzaamheid
Economie
Toerisme en Recreatie
Onderwijs
WMO
Jeugd
Participatiewet
Gezondheid en Welzijn
Gebieden
Regio Amersfoort
Regio Foodvalley
Noord-Veluwe

3. Randvoorwaarden voor de uitvoering

3.1 Opgavegericht Samenwerken

Onze samenleving verandert voortdurend en kent steeds complexere maatschappelijke vraagstukken. Deze vraagstukken kunnen we als gemeente allang niet meer alleen oplossen. Het vraagt om samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Binnen de gemeente Nijkerk werken we samen binnen deze opgaven. Opgavegericht Samenwerken helpt om meer integraal en resultaatgericht te werken aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. We werken met interne en externe partners samen.

Opgavegericht Samenwerken betekent ook dat er duidelijkheid is over opdrachtgeverschap en dat er projectmatig gewerkt wordt.

3.2 Projectstructuur en rolverdeling

Het uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd binnen een heldere projectstructuur met een duidelijke taak- en rolverdeling. Het college is bestuurlijk opdrachtgever en is verantwoordelijk voor het vaststellen van het uitvoeringsprogramma en het realiseren van de strategische doelen. De gemeenteraad vervult hierbij de kaderstellende én controlerende rol en wordt jaarlijks via de P&C-cyclus geïnformeerd over de voortgang en resultaten.

De ambtelijk opdrachtgever is de teamleider beleid, taakveld Sociaal. Het projectteam van strategisch adviseurs vervult een coördinerende en verbindende rol: zij bewaken de integraliteit, planning, risico’s en voortgang van het uitvoeringsprogramma, en sturen zowel strategisch als operationeel op samenhang in de uitvoering.

Per thema zijn inhoudelijke kartrekkers vanuit beleid verantwoordelijk voor de verdere uitwerking van interventies en acties. Zij zorgen voor de verbinding tussen beleid en uitvoering, voor afstemming met partners en voor bestuurlijke advisering. Afhankelijk van de complexiteit worden passende samenwerkingsstructuren ingericht, zoals projectgroepen of multidisciplinaire teams. Waar mogelijk sluiten we aan op bestaande netwerken binnen Nijkerk en de regio.

Het uitvoeringsprogramma vormt voor de komende twee jaar het werkprogramma van het sociaal domein: het bundelt de opgaven, projecten en activiteiten die nodig zijn om de beoogde resultaten te realiseren. Door deze structuur ontstaat helderheid over verantwoordelijkheden, samenhang en voortgang, terwijl bestuurlijke en ambtelijke rollen duidelijk van elkaar gescheiden blijven.

3.3 Datagedreven werken en monitoring

Datagedreven sturen helpt ons om beleid niet alleen ambitieus, maar ook toetsbaar en lerend vorm te geven. Om de voortgang te bewaken en bij te sturen, worden indicatoren gekoppeld aan de verschillende niveaus (impact, outcome, output). De voortgang wordt jaarlijks gepresenteerd aan de raad en waar nodig bijgestuurd via de P&C-cyclus.

3.4 Participatie en communicatie

De gemeente Nijkerk werkt in het sociaal domein vanuit de overtuiging dat beleid alleen effectief is wanneer het samen met inwoners, maatschappelijke partners en professionals wordt ontwikkeld, uitgevoerd en bijgesteld. De zes thema's uit dit uitvoeringsprogramma – van bestaanszekerheid tot preventie – raken direct aan het dagelijks leven van inwoners. Daarom kiezen we voor een communicatie- en participatieaanpak die toegankelijk, begrijpelijk en inclusief is, en die ruimte biedt voor dialoog, co-creatie en leren.

Communicatie en participatie zijn geen aparte stappen naast beleid en uitvoering, maar vormen een doorlopende lijn binnen alle thema's. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- **Dichtbij en mensgericht:** we sluiten aan bij de leefwereld van inwoners en maken gebruik van begrijpelijke taal.
- **Gelijkwaardig en inclusief**: iedere inwoner doet ertoe, met speciale aandacht voor groepen die minder vanzelfsprekend worden gehoord.
- **Preventief en leergericht:** signalen uit de samenleving worden vroegtijdig opgehaald en benut om beleid en uitvoering te verbeteren.
- **Samenhang en integraliteit:** communicatie en participatie overstijgen thema's en domeinen.

Participatie

Bij het opstellen van het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein (OBSD) zijn inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners intensief betrokken. In dat proces zijn de zes thema's, de koers en de uitgangspunten gezamenlijk ontwikkeld. Het uitvoeringsprogramma bouwt hierop voort. Daarom zijn voor het uitvoeringsprogramma dezelfde partners, inwoners en professionals opnieuw betrokken om te bepalen welke activiteiten het meest bijdragen aan de doelen en welke inzet de komende twee jaar prioriteit krijgt.

Door deze participatie in zowel het beleidskader als het uitvoeringsprogramma ontstaat een directer verband tussen de leefwereld van inwoners en de keuzes die we in de uitvoering maken. Partners en inwoners zien hun inbreng terug in concrete activiteiten en interventies, wat zorgt voor draagvlak, realistische verwachtingen en gedeelde verantwoordelijkheid.

Participatie blijft geen eenmalig proces. Ook tijdens de uitvoering wordt de samenwerking met inwoners, ervaringsdeskundigen en partners voortgezet, doordat zij meedenken én meedoen bij het vormgeven, uitvoeren en evalueren van interventies. Zo blijft het uitvoeringsprogramma niet alleen van de gemeente, maar is het van de hele Nijkerkse samenleving.

Communicatie

Communicatie ondersteunt de uitvoering van het uitvoeringsprogramma door inwoners, professionals en partners tijdig, duidelijk en begrijpelijk te informeren. Communicatie vindt plaats via een mix van kanalen: persoonlijke gesprekken, wijkbijeenkomsten, netwerkoverleggen, digitale platforms en gemeentelijke communicatiekanalen. We stemmen vorm en taal af op de doelgroep en zorgen voor toegankelijkheid, bijvoorbeeld door duidelijke taal, passende ondersteuning en het benutten van bestaande vertrouwde plekken, zoals laagdrempelig contact met het sociaal team van de gemeente.

3.5 Borging van integraliteit

Geen enkel vraagstuk in het sociaal domein is op te lossen vanuit één beleidsterrein of organisatie. Alleen door domeinoverstijgende samenwerking kan maatwerk geboden worden dat aansluit bij de leefwereld van inwoners. Binnen het uitvoeringsprogramma is het dan ook van belang voortdurend de integraliteit te bewaken.

3.6 Wettelijke kaders

Het uitvoeringsprogramma moet voldoen aan alle relevante wettelijke verplichtingen. Deze kaders zijn niet alleen juridisch bindend, maar vormen ook een fundament voor kwaliteit, transparantie en rechtszekerheid richting inwoners en partners. Het naleven van deze verplichtingen waarborgt een uniforme uitvoering en versterkt de samenwerking in de keten.

Het naleven van wettelijke kaders is essentieel om de rechtmatigheid van beleid en uitvoering te garanderen. Het biedt inwoners duidelijkheid over hun rechten en plichten, voorkomt juridische en financiële risico’s voor de gemeente en zorgt voor een betrouwbare basis voor samenwerking met ketenpartners. Bovendien draagt het bij aan een integrale aanpak waarin verschillende domeinen elkaar versterken, zoals gezondheid, participatie, educatie en schuldhulpverlening.

4.Thema's

Binnen de zes thema's zijn de strategische uitgangspunten uitgewerkt en is de samenhang met andere thema's en strategische bewegingen verwerkt. Tevens is in tabellen geïntegreerd hoe we met **activiteiten en interventies** de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) behalen. Per resultaat (output) is verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken. Zoals in hoofdstuk 2 aangegeven betreft dit zowel bestaande interventies als nieuw ontwikkelde interventies. In hoofdstuk 6 wordt verdere toelichting gegeven op de wijze waarop de inhoudelijke afwegingen voor de interventies zijn gemaakt, en lichten we de financiële effecten hiervan toe.

Binnen deze interventies en activiteiten heeft de gemeente verschillende rollen. We onderscheiden drie rollen, waarin de invloed van de gemeente varieert.

Legenda rollen en status projecten

Uitvoerende rol ( )	De gemeente neemt zelf het initiatief en voert uit. Zij ontwikkelt, organiseert en realiseert beleid, projecten en voorzieningen in eigen regie. Omdat de gemeente zelf uitvoert, heeft zij invloed op planning, uitvoering en resultaat. Het slagen van activiteiten en projecten is grotendeels afhankelijk van de eigen capaciteit, middelen en sturing.
Faciliterende rol ( )	De gemeente maakt initiatieven van anderen mogelijk. Zij ondersteunt inwoners, ondernemers en organisaties met ruimte, middelen, kennis of regels. De gemeente ondersteunt vooral initiatieven van anderen en heeft daardoor beperkte directe invloed op de uitvoering. Het succes van projecten hangt in sterke mate af van de inzet en samenwerking van externe partijen.
Sturende en samenwerkende rol ( )	De gemeente zet richting en verbindt partijen. Zij bepaalt kaders en doelen, stimuleert samenwerking en werkt samen met partners om maatschappelijke opgaven te realiseren. Daarnaast werkt de gemeente samen binnen diverse regio's. De invloed op het slagen van projecten is gedeeld en wordt mede bepaald door regionale afspraken, belangen en besluitvorming. Succes is afhankelijk van gezamenlijke prioritering, afstemming en het commitment van alle betrokken partijen lokaal en regionaal.

Loopt		Activiteit of project is gestart
Start nog		Activiteit of project start in 2026–2027
Start vanuit UVP		Activiteit of project wordt gefinancierd vanuit verschuiving van middelen binnen het UVP

4.1 Thema 1: Bestaanszekerheid

4.1.1 Strategisch vertrekpunt

Een veilige, passende woonomgeving en financiële zekerheid vormen een belangrijke basis voor gezondheid, participatie, opvoeding en mentale veerkracht. Wanneer deze voorwaarden ontbreken, ontstaan er sneller problemen op andere leefgebieden. De gemeente Nijkerk ziet bestaanszekerheid en de mogelijkheid om zelfstandig te wonen als essentiële bouwstenen voor een leven waarin mensen naar vermogen kunnen meedoen en zich goed kunnen ontwikkelen.

We integreren sociaal beleid in de woonzorgvisie en investeren in levensloopbestendige woningen, toegankelijke voorzieningen en het tegengaan van armoede. Daarnaast zetten we in op mantelzorgondersteuning, laagdrempelige ondersteuning en een sterke sociale infrastructuur in wijken, zodat inwoners langer zelfstandig kunnen wonen en actief kunnen blijven meedoen in de samenleving. Een integrale blik op dit thema is van belang, omdat uit onderzoek is gebleken dat in bijna de helft van de gezinnen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling (47%) ook sprake is van armoede.

De gemeente Nijkerk ziet bestaanszekerheid daarom als fundament onder alle strategische bewegingen. We richten ons op het bieden van een financiële bodem, het tegengaan van armoede en schulden, en het ondersteunen van inwoners bij het vinden en behouden van werk. We investeren daarnaast in toegankelijke dienstverlening, begrijpelijke communicatie (B1-niveau) en het versterken van basisvaardigheden zoals taal en digitale vaardigheden. Daarmee vergroten we de kans dat inwoners mee kunnen doen, zelfstandig blijven en grip ervaren op hun leven.

4.1.2. Samenhang

Geen enkel vraagstuk binnen bestaanszekerheid staat op zichzelf. Financiële problemen, schulden, laaggeletterdheid, een instabiele woonsituatie of het niet hebben van werk hangen vaak samen met vraagstukken uit andere thema’s.

Bestaanszekerheid raakt vrijwel alle andere thema’s in het sociaal domein. Financiële problemen, schulden, laaggeletterdheid, beperkte digitale vaardigheden en het ontbreken van werk versterken elkaar en hebben directe invloed op gezondheid, veiligheid, sociale samenhang en ontwikkelkansen van kinderen. Door bestaanszekerheid te versterken, verminderen we stress in huishoudens, creëren we een stabielere thuissituatie en vergroten we de kans dat kinderen veilig en kansrijk opgroeien.

Een stevige sociale basis draagt bij aan vroegsignalering van financiële zorgen, eenzaamheid en beginnende schulden, terwijl inwoners met stabiele financiële voorwaarden juist beter gebruik kunnen maken van deze basis. Ook binnen het thema (Langer) zelfstandig kunnen wonen is de samenhang zichtbaar: financiële problemen vergroten de kans op woononzekerheid, onveilige situaties en overbelasting van mantelzorgers.

Inclusieve communicatie en toegankelijk beleid zijn essentieel om inwoners met beperkte taal- of digitale vaardigheden te bereiken en te ondersteunen. Tegelijk is financiële stress een belangrijke risicofactor voor fysieke en mentale gezondheidsproblemen. Daarom is preventie – via vroegsignalering, laagdrempelige ondersteuning en integrale samenwerking – een sleutel om escalatie te voorkomen, maatschappelijke kosten te beperken en veerkracht te versterken.

4.1.3 Rol gemeente

Binnen het thema Bestaanszekerheid vervult de gemeente Nijkerk verschillende rollen, afhankelijk van het vraagstuk. Deze rollen bepalen hoeveel invloed wij hebben, hoe ver onze verantwoordelijkheid strekt en welke verwachtingen inwoners en partners mogen hebben. Het bieden van instrumenten voor schuldhulpverlening is een wettelijke taak voor de gemeente. Daarnaast voert de gemeente de Participatiewet uit waarmee zij inwoners een financieel vangnet biedt en ondersteunt naar werk. Naast de inkomensondersteuning vanuit de overheid biedt de gemeente Nijkerk inkomensondersteuning voor inwoners met een laag inkomen. Zo draagt de gemeente Nijkerk bij aan bestaanszekerheid van haar inwoners.

4.1.4 Activiteiten en interventies

Met **activiteiten en interventies** wordt gestreefd de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) te behalen. Hieronder is per resultaat (output) verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken.

Impact	Versterken bestaanszekerheid
Outcome	Minder inwoners met problematische schulden

Output	Relatief meer inwoners stromen succesvol uit de schuldhulpverlening		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Aanbod minimaregelingen	Voeren van ruimhartig minimabeleid, inclusief kindpakket.		
Bevorderen arbeidsparticipatie	Ondersteunen van mensen bij het vinden en behouden van werk met jobcoaching, loonkostensubsidies en de mogelijkheid tot beschut werk.		
Aanbod Schuldhulpverlening	Inzetten trajecten schuldhulpverlening		
	Werken aan vroegsignalering van schulden met ketenpartners.		
	Inzetten nazorgtrajecten binnen de schuldhulpverlening.		
Bijstand, re-integratie	Ondersteunen van inwoners via de Participatiewet met bijstand en re-integratie.		
Inburgering statushouders	Ondersteunen statushouders bij het volgen van taal- en inburgeringslessen en op meerdere leefgebieden.		
Aanbod Schuldhulpverlening	Structureel verankeren preventieve schuldhulp in onze aanpak.		
	Versterken vroegsignalering door deze structureel te organiseren binnen het Sociaal Team, scholen, zorgpartners en corporaties.		
	Verbinden schuldenaanpak met werk, zorg en onderwijs		
	Inzetten nazorg binnen de schuldhulpverlening.		
Verbinding minima, armoede en arbeid	Versterken aanpak voor werkende armen		
	Inzetten op gerichte ondersteuning in woonwijken met extra ondersteuningsbehoefte.		
	Bieden van jaarlijks budgetadvies aan risicogroepen		

Financiële gezondheidslijn/ Financieel Gezond Leven	Bieden van budgetbeheer aan voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben.		
Bestaanszekerheidpunt/ -advies	Aanbieden praktisch advies via een bestaanszekerheidspunt		
	Organiseren financieel spreekuur		
Generatiearmoede	Doorbreken van generatiearmoede via intensieve, meerjarige ondersteuning voor gezinnen met meervoudige problemen, uitgevoerd door een multidisciplinair team uit werk, schuldhulp, jeugd en zorg.		
Preventieve activiteiten gericht op jongeren	Inzetten op preventieve activiteiten voor jongeren		
	Versterken samenwerking ketenpartners		
	Opnemen jongeren in communicatieplan armoede		
	Bieden van financiële educatie in samenwerking met scholen		

Impact	Versterken bestaanszekerheid		
Outcome	Regeling worden beter benut		
Output	Aandeel aanvragen minimaregeling neemt in verhouding tot rechthebbenden toe		
	Regelingen worden toegankelijker en zijn beter bekend bij inwoners		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Aanbod minimaregelingen	Inzetten op zichtbaarheid en toegankelijkheid van minimaregelingen		
Aanbod minimaregelingen	Inzetten gerichte wijkcommunicatie in buurten met kwetsbare sociale cohesie waar de bekendheid met minimaregelingen laag is		
Communicatieplan om meer inwoners te bereiken over armoede en schulden	Inzetten gerichte bewustwordingscampagne voor diverse doelgroepen.		
Versterken samenwerking partners	Versterken samenwerking met partners		
Starten met stress-sensitieve dienstverlening	Trainen consulenten in stress-sensitieve dienstverlening		
	Borgen stress-sensitieve dienstverlening binnen organisatie		

4.2 Thema 2: Kansrijk opgroeien, kansrijk ontwikkelen

4.2.1 Strategisch vertrekpunt

Kansrijk opgroeien en ontwikkelen vormt een essentiële investering in de toekomst van Nijkerk. De gemeente erkent dat de ontwikkeling van jeugd nauw samenhangt met bestaanszekerheid, veiligheid, gezondheid, gelijke onderwijskansen en een stabiele thuissituatie. Kansengelijkheid is daarbij zowel een doel als middel om latere problemen zoals schooluitval, zorgkosten en sociale uitsluiting te voorkomen.

Nijkerk zet daarom stevig in op preventie en samenwerking over domeinen heen (zoals onderwijs, zorg, veiligheid, sport en bestaanszekerheid). Daarbij wordt contextgericht gewerkt en de pedagogische basis in gezinnen en wijken versterkt. Dit sluit aan op de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, waar de focus ligt op tijdige signalering, effectievere en doelgerichte hulp en meer regie bij gezinnen. Daarbij is een belangrijk onderdeel om te bewegen van medicaliseren naar normaliseren.

De gemeente draagt bovendien verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Jeugdwet, wat naast preventie tevens jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering behelst. Hierin worden landelijke ontwikkelingen, zoals de beweging 'Zo thuis mogelijk' ondersteund.

4.2.2. Samenhang

Geen enkel vraagstuk in het sociaal domein laat zich oplossen vanuit één beleidsterrein of één organisatie. Activiteiten en interventies binnen het thema kansrijk opgroeien, kansrijk ontwikkelen dragen tegelijk bij aan meerdere strategische bewegingen, zoals langer zelfstandig wonen, bestaanszekerheid als fundament, gezondheid en preventie als uitgangspunt, het versterken van dagelijkse veerkracht en integrale samenwerking als organiserend principe. De thema’s binnen het uitvoeringsprogramma hangen sterk met elkaar samen en beïnvloeden elkaar wederzijds.

Preventie begint bij jeugd: wanneer kinderen kansrijk opgroeien, neemt de kans op problemen later in het leven aantoonbaar af. Daarom ligt de focus op het creëren van een omgeving waarin jongeren gezond, veilig en gelukkig kunnen opgroeien. Dat vraagt om een gezamenlijke inzet van gemeenten, ouders, scholen en (lokale) jeugdprofessionals, met een nadruk op het versterken van een positieve en ondersteunende leefomgeving.

4.2.3 Rol gemeente

De gemeente gaat uit van de eigen kracht van gezinnen en gemeenschappen. Wanneer het noodzakelijk is, is de gemeente wettelijk verantwoordelijk voor het bieden en indiceren van passende ondersteuning. Het doel van deze ondersteuning is om gezinnen op weg te helpen, zodat zij op eigen kracht verder kunnen. Dit doet de gemeente Nijkerk in samenwerking met de betrokken partners. Ook het samenwerken in een jeugdzorgregio is een verplichting, waarbij Nijkerk specialistische jeugdhulp inkoopt in de jeugdzorgregio JeugdFV.

4.2.4 Activiteiten en interventies

Met **activiteiten en interventies** wordt gestreefd de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) te behalen. Hieronder is per resultaat (output) verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken.

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op		
Regulier aanbod		**Status**	**Rol gemeente**
Toegang tot geïndiceerde jeugdhulp	Inkopen jeugdhulp Jeugdhulpregio JeugdFV		
Toegang tot hulpverlening veiligheid	Inkopen hulpverlening rondom veiligheid		
Sociaal Team	Uitvoering geven aan projectplan versterken Sociaal Team		

Schooltoegang: Leerlingenvervoer	Bieden van vervoer van en naar school binnen de kader van de verordening		
Schoolgang Leerrecht	Handhaven leerplichtwet, signalering verzuim en helpen vinden passende onderwijsplek		
Aanpak van School naar duurzaam werk	Ondersteunen van jongeren tot 27 jaar met een afstand tot de arbeidsmarkt bij de overstap van school naar werk		

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op		
Outcome	Alle kinderen en jongeren krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen		
Output	Minder gezinnen krijgen een dwang /drangmaatregel opgelegd		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Toekomstscenario kind en jeugd	Reorganiseren Ketensamenwerking Veiligheid op basis van Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming		
Lokaal uitvoeringsplan 2025-2026 n.a.v. regionale visie huiselijk geweld en kindermishandeling 2025-2029	Organiseren van trainingen en bijeenkomsten t.b.v. gedeelde visie		
	Opzetten van lokale en regionale samenwerkingsverbanden		
Integrale aanpak Veilig Thuis en sociaal team	Maken van samenwerkingsafspraken tussen VT, sociaal team en participatie t.b.v. langdurige integrale en domein overstijgende ondersteuning		
Aanpak relatie- en echtscheidingsproblematiek	Onderzoeken hoe gezinsgerichte aanpak op relatie- en echtscheidingsproblematiek ingezet kan worden		

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op		
Outcome	Alle kinderen en jongeren krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen		
Output	Als er hulp wordt ingezet, is deze zo licht als mogelijk, zwaar als nodig		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Hervormingsagenda Jeugd	Beperken inzet en duur GGZ		
	Versterken lokaal team en uitbreiding begeleiding lokaal team		
	Versnellen uitstroom en beperken instroom residentieel verblijf		
	Terugdringen diagnostiekaanvragen uit het onderwijs		
Kansrijke Start	Uitvoering geven aan lokale alliantie Kansrijke Start		
	Inzetten van preventieve activiteiten voor, tijdens en na de zwangerschap		
Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)	Opzetten van werkgroepen School & Vrije Tijd en Gezin & Vriendengroep		
	Betrekken van sportverenigingen bij OKO		

Ontmoeting onder jongeren	Subsidiëren toekomstbestendig jeugd en jongerenwerk		
Doorbraakmethode	Blijvend inzetten van de doorbraakmethode		
Preventie Interventie Team (PIT)	Aanbieden van preventieve interventies: collectief en laagdrempelig aanbod zonder verwijzing		
	Onderzoeken hoe dit aanbod verbreed kan worden		
Preventieve spreekuren	Bieden van opvoedingsspreekuur		
	Bieden van echtscheidingsspreekuur		
Kamers met aandacht	Organiseren van kamers bij inwoners voor kwetsbare jongeren tussen 18-27 jaar uit de jeugdzorg zodat zij zich veilig kunnen ontwikkelen		
Onderwijstussenvoorziening	Subsidiëren van tussenvoorziening voor kinderen van 4 die nu verlengd in jeugdhulp zitten, i.p.v. in het onderwijs		
Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)	Onderzoeken hoe we OKO kunnen versterken		

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op		
Outcome	Alle kinderen en jongeren krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen		
Output	Ontwikkelrisico's bij jonge kinderen worden eerder gesignaleerd en begeleid		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**

Onderwijsachterstandenbeleid	Uitvoering geven aan wettelijke taak om te voorzien in een toereikend aanbod van voor- en vroegschoolse educatie voor doelgroeppeuters (peuters met (een kans op) taal/ontwikkelingstanden.		
	Uitvoering geven aan wettelijke taak om afspraken te maken in de Lokale Educatieve Agenda over de doelgroepdefinitie, toeleiding VVE, doorgaande leerlijn en resultaatafspraken van vroegschoolse educatie.		
	Beleidsmatig en financieel inzetten op interventies die onderwijsachterstanden voorkomen of herstellen.		

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op			
Outcome	Het normale leven van kinderen en jongeren staat centraal			
Output	Kinderen volgen zo nabij mogelijk passend onderwijs			
Projectplan / Activiteit	**Acties**		**Status**	**Rol gemeente**
Onderwijsachterstandenbeleid: inclusief onderwijs (Lokale Educatieve Agenda - LEA)	Beleidsmatig en financieel inzetten op interventies op inclusief onderwijs, zoal subsidiëren nieuwkomersonderwijs PO			
Onderwijsachterstandenbeleid: Doorgaande lijn KO-PO-VO (LEA)	Beleidsmatig en financieel inzetten op interventies op doorgaande lijn, zoals verbeteren overgang PO - VO			

Onderwijsachterstandenbeleid: Aansluiting tussen onderwijs, preventie en jeugdhulp (LEA)	Beleidsmatige en financiële inzet op interventies op aansluiting tussen onderwijs, preventie en jeugdhulp, zoals opstarten en borgen Nijkerks expertiseteam vanuit landelijke subsidie		

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op		
Outcome	Gezinnen houden zelf de regie over hun leven		
Output	Gezinnen en hun netwerk worden actief betrokken bij hun hulptraject		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Ouderbetrokkenheid	Vergroten ouderbetrokkenheid op scholen en kinderdagverblijven.		
Sociale netwerkversterking	Versterken van gebruik sociaal netwerk binnen Sociaal Team		
Steunouders	Subsidiëren van steunouders		
Familiegroepsplan	Borgen inzet familiegroepsplan		

Impact	Kinderen en jongeren groeien gezond, veilig en met gelijke kansen op
Outcome	Alle kinderen en jongeren krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich kansrijk te ontwikkelen

Output	De natuurlijke leefomgeving kan het probleem beter opvangen		
	De pedagogische context van kinderen wordt versterkt		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Zelfstandigheid in leerlingenvervoer	Inzetten op zelfstandigheid in het leerlingenvervoer		
Aanpak laaggeletterdheid: actielijn voorkomen (18-)	Inzetten VVE op peuteropvang		
	Subsidiëren in 2026 Zomerschool, onderzoeken of en hoe dit vanaf 2027 wordt voortgezet		
	Uitvoering geven aan Leescoalitie		
Vergroten netwerk	Stimuleren van netwerk om gezinnen heen door subsidiëren van preventieve inzet		
Samenwerking Drugs Ondermijning Nijkerk	Uitvoering geven aan pilot 'vechtende jongeren'		
	Subsidiëren van straatcoaches		
	Inzetten op groepsaanpak overlastgevende jeugd		
Onderzoek pedagogische context versterken	Onderzoeken hoe pedagogische context in Nijkerk versterkt kan worden door versterken samenwerking tussen maatschappelijke partners		

4.3 Thema 3: Stevige sociale basis

4.3.1 Strategisch vertrekpunt

Een stevige sociale basis vormt het fundament van een veerkrachtige en inclusieve samenleving. Het gaat om laagdrempelige voorzieningen, netwerken en activiteiten waar inwoners elkaar ontmoeten, ondersteunen en samen groeien, oftewel gemeenschapszin, zowel informeel (zoals buren en mantelzorgers) als formeel (zoals sportverenigingen en bibliotheken).

4.3.2. Samenhang

Inwoners worden ondersteund in hun veerkracht en regie. Problemen worden niet onnodig gemedicaliseerd, maar gezien als onderdeel van het gewone leven. De gemeente stimuleert oplossingen vanuit het eigen netwerk en biedt waar nodig praktische hulp. Eerst wordt gekeken wat voorliggend mogelijk is — bijvoorbeeld via de sociale basis — voordat professionele zorg wordt ingezet. Zo zorgen we ervoor dat schaarse en intensieve vormen van zorg beschikbaar blijven voor situaties waarin ze echt nodig zijn, en behouden we het vertrouwen in een zorgvuldig en doelmatig proces.

Door te investeren in dagelijkse veerkracht ontstaat een samenleving waarin inwoners meer grip ervaren op hun leven, en waarin ondersteuning pas wordt ingezet als het echt nodig is.

De gemeente kiest voor een domeinoverstijgende aanpak met inzet op beschermende factoren zoals veerkracht, gezonde leefstijl, laagdrempelige ondersteuning en sterke sociale netwerken.

4.3.3 Rol gemeente

De gemeente Nijkerk vervult een faciliterende en verbindende rol om de samenredzaamheid van inwoners te versterken. De sociale basis wordt gezien als een samenhangend netwerk van persoonlijke relaties, gemeenschappen en publieke voorzieningen, en ontstaat vanuit de samenleving zelf. De gemeente ondersteunt en stimuleert initiatieven die deze basis versterken, werkt samen met maatschappelijke organisaties en biedt ondersteuning aan vrijwilligers en mantelzorgers, conform de wettelijke taak vanuit de Wmo. Zo draagt de gemeente bij aan sociale samenhang, waardering en ondersteuning van informele zorg, met als doel dat inwoners zelf regie kunnen voeren over hun leven en er een veerkrachtige samenleving ontstaat.

4.3.4 Activiteiten en interventies

Met **activiteiten en interventies** wordt gestreefd de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) te behalen. Hieronder is per resultaat (output) verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken.

Impact	Een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving waar mensen kunnen samenleven en meedoen		
Outcome	Het vergroten van de samenredzaamheid		
Output	Inwoners ervaren meer sociale steun		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Versterken sociale netwerk	Versterken van het sociale netwerk door het Sociaal Team		
Maatjesproject	Inzetten van een maatje bij psychosociale vragen (welzijnsorganisatie)		
Vergroten en versterken netwerk ihkv geweld in afhankelijkheid	Inzetten van ervaringsdeskundigheid voor inwoners die te maken hebben gehad met huiselijk geweld en kindermishandeling		
Versterken burenbetrokkenheid	Versterken van burenbetrokkenheid in samenwerking met welzijnsorganisaties		

Impact	Een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving waar mensen kunnen samenleven en meedoen		
Outcome	Het vergroten van de samenredzaamheid		
Output	Meer inwoners zijn bekend met en maken gebruik van de activiteiten van de sociale basis		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Doet & ontmoet	Aanbieden van platform		
	Inzetten op promotie, waaronder Doet en ontmoet dagen		
	Inzetten van een communicatieadviseur		
Wegwijzer	Afstemmen over diverse websites/ platforms		
Doet & ontmoet	Borgen middels structurele financiering		
	Aanbieden van welkomstpakket voor nieuwe inwoners		
Laagdrempelig, vindbare en passende route voor inwoners naar preventie en activiteiten binnen de sociale basis	Verkennen van passende oplossingsrichting om te komen tot een laagdrempelige en vindbare ingang en toeleiding voor inwoners naar preventieve aanbod.		

Impact	Een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving waar mensen kunnen samenleven en meedoen		
Outcome	Het vergroten van de samenredzaamheid		
Output	Meer inwoners met een hulpvraag maken gebruik van de voorzieningen in de sociale basis		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Structurele subsidies welzijn	Subsidiëren van diverse welzijnsactiviteiten		
	Subsidiëren welzijnsorganisatie		
	Subsidiëren inzet bibliotheek op onderwijsachterstanden		

Het faciliteren van de maatschappelijke infrastructuur	Subsidiëren van Jeugd en jongerenwerk		
	Subsidiëren buurtbemiddeling		
Ketenaanpak Welzijn op Recept	Geven van uitvoering aan ketenaanpak Welzijn op Recept		
Dementievriendelijk samenleving / ketenaanpak Dementie (AZWA)	Ontwikkelen van een dementievriendelijke gemeente door herkenning, begrip en meedoen te stimuleren.		
	Geven van uitvoering aan de ketenaanpak Dementie (AZWA)		
Bibliotheek (Wsob en zorgplicht)	Opstellen meerjaren bibliotheek plan		

Impact	Een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving waar mensen kunnen samenleven en meedoen		
Outcome	Het vergroten van de samenredzaamheid		
Output	De gemeente erkent, waardeert en ondersteunt vrijwilligers en mantelzorgers		
	Meer inwoners doen vrijwilligerswerk en zetten hun talenten en kennis in voor elkaar		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Mantelzorgwaardering	Waardering geven aan mantelzorgers		
Steunpunt mantelzorg	Inzetten van het steunpunt mantelzorg (welzijnsorganisatie)		
Steunpunt vrijwilligerswerk	Ondersteunen van het steunpunt vrijwilligerswerk (welzijnsorganisatie)		
Vacaturebank vrijwilligers	Bevorderen van vrijwilligersinzet via de vacaturebank (welzijnsorganisatie)		
Ondersteuning mantelzorgers ontwikkelt zich mee met maatschappelijke ontwikkelingen	Ontwikkelen op basis van input samenleving/ mantelzorgers		
Faciliteren van inwonersinitiatieven	Opstellen van een stimuleringsregeling		

Vrijwilligerswerk	Onderzoeken van aanvullende acties in afstemming met organisaties uit de sociale basis		
Ondersteunen van organisaties en activiteiten binnen de sociale basis	Herzien van de subsidieregeling binnen het sociaal domein		
Waarderen van vrijwilligers	Opstellen van plan van aanpak op welke wijze de gemeente vrijwilligers willen waarderen		

Impact	Een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving waar mensen kunnen samenleven en meedoen		
Outcome	Het vergroten van de samenredzaamheid		
Output	Er is een stevige verbinding tussen het sociaal- en medisch domein		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Verbinding medisch domein en sociaal domein	Uitvoering geven aan projectplan Verbinden medisch en sociaal. Bestaande uit de actielijnen; • Verbeteren samenwerking • Verbeteren informatievoorziening • Inzichtelijk maken aanbod sociale basis		
Uitvoering GALA -versterken van de samenwerking	Uitvoering geven aan kernteam GALiN – netwerkoverleg van welzijn, gemeente, zorg, sport, cultuur en onderwijs		
Inzet coördinator Sport en preventie	Versterken samenwerking zorg, welzijn, sport, cultuur en onderwijs		
Versterking Eerste Lijn- hechte wijkverbanden	Deelnemen sociaal domein aan het hechte wijkverband		
Verbinding medisch en sociaal domein	Inzetten extra brugfunctionarissen (verbreden van WoR) vanuit Transformatieplan		

4.4 Thema 4: Antidiscriminatie, diversiteit en inclusie

4.4.1 Strategisch vertrekpunt

Een rechtvaardige en veilige samenleving begint met gelijke kansen voor iedereen. Inwoners van de gemeente Nijkerk moeten zich vrij en gerespecteerd kunnen voelen, ongeacht hun afkomst, geloof, beperking, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Discriminatie belemmert welzijn en participatie en zorgt voor een groot gevoel van onveiligheid. Het vraagt om voortdurende inzet van de gemeente én van inwoners om gezamenlijk discriminatie tegen te gaan.

De gemeente Nijkerk ziet diversiteit als kracht en inclusie als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Zij wil een voorbeeldrol vervullen door uitsluiting tegen te gaan, sociale samenhang te bevorderen en actief te bouwen aan een toegankelijke, inclusieve leefomgeving.

4.4.2. Samenhang

De gemeente Nijkerk streeft naar een samenleving waarin iedereen zich welkom, veilig en gerespecteerd voelt. Inclusie is geen apart thema, maar een uitgangspunt dat in alle domeinen van het sociaal beleid doorwerkt. Dit vraagt onder andere om het wegnemen van drempels, het voeren van toegankelijke communicatie en het actief tegengaan van discriminatie in welke vorm dan ook. Deze visie op inclusie raakt aan meerdere domeinen binnen en buiten het sociaal domein en vraagt om een integrale aanpak.

4.4.3 Rol gemeente

Bestuur en medewerkers van de gemeente zijn zich bewust van hun voorbeeldrol in de samenleving en dragen het belang van inclusie en anti-discriminatie actief uit. Sinds 2025 ligt er een bestuursopdracht om binnen de regio Amersfoort samen te werken op het thema inclusie en elkaar te versterken door middel van uitwisseling, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

4.4.4 Activiteiten en interventies

Met **activiteiten en interventies** wordt gestreefd de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) te behalen. Hieronder is per resultaat (output) verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken.

Impact	Iedereen moet kunnen meedoen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn		
Outcome	De gemeente Nijkerk draagt bij aan gelijke kansen voor de inwoners		
Output	Inwoners en organisaties ervaren anti-discriminatie als norm		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Inzet op Anti-discriminatie	Subsidiëren van een anti-discriminatie voorziening		
	Inzetten op preventie van discriminatie in samenwerking met partijen		
	Draaien van campagnes om mensen bewust te laten worden van de gevolgen van discriminatie		
	Onderzoeken van de behoeften van inwoners over het tegengaan van discriminatie.		
Wetsvoorstel wijziging ADV	Implementeren van veranderingen voortvloeiend uit de wetswijziging		
Werkafspraken Anti-discriminatie	Maken van interne werkafspraken over hoe we om willen gaan met discriminatie.		

Impact	Iedereen moet kunnen meedoen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn		
Outcome	De gemeente Nijkerk draagt bij aan gelijke kansen voor de inwoners		
Output	Inwoners ervaren het effect van inclusie		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Toegankelijke gemeente	Kijken naar het perspectief van de inwoner		

	Besteden van aandacht aan beperkingen die de buitenwereld vaak niet ziet		
Uitvoering Lokale Inclusie Agenda 2025-2027	Samenwerken met verschillende domeinen binnen de gemeente aan een inclusieve samenleving.		
	Signaleren van mogelijke kansen voor de herijking van de Lokale Inclusie Agenda in 2027		
Gendersensitief werken	Onder de aandacht brengen van handreiking gendersensitief werken		

Impact	Iedereen moet kunnen meedoen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn		
Outcome	De openbare ruimte en voorzieningen zijn beter toegankelijk voor alle inwoners		
Output	Inwoners ontvangen en begrijpen de juiste informatie		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Aanpak laaggeletterdheid: actielijn repareren (18-)	Subsidiëren taallessen volwassenen		
	Subsidiëren Taalcafé		
	Subsidiëren Taalmaatje		
Aanpak laaggeletterdheid: actielijn stutten	Subsidiëren partners t.b.v. inzet op ondersteuning bij laaggeletterdheid		
	Aanbieden van formulierenhulp		
Communicatie op B1-niveau	Herschrijven van beschikkingen naar B1-niveau		
	Verbeteren van toegankelijkheid van onze sites		
Vindbaarheid communicatie	Kiezen van passende communicatie, naast tekst.		
	Bundelen van informatie op makkelijk vindbare plekken.		
Doorontwikkeling communicatie	Onderzoeken welke informatievormen het beste bij onze inwoners passen.		

Impact	Iedereen moet kunnen meedoen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn

Outcome	De openbare ruimte en voorzieningen zijn beter toegankelijk voor alle inwoners		
Output	Inwoners ervaren dat de publieke ruimte toegankelijk is		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Samenwerken met ruimtelijk domein op het thema inclusie	Aansluiten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Denk aan: de omgevingsvisie, omgevingstafels en de LIOR/ IBOR.		
	Aansluiten bij overleggen over inclusieve speelplekken		
Procesafspraken	Maken van werkafspraken over betrekken van het Sociaal Domein		
Versterken samenwerking met ruimtelijk domein op het thema inclusie	Uitbreiden van samenwerking t.b.v. inclusie binnen ruimtelijke ontwikkelingen.		

Impact	Iedereen moet kunnen meedoen, zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn		
Outcome	De openbare ruimte en voorzieningen zijn beter toegankelijk voor alle inwoners		
Output	Inwoners dragen bij aan beleid		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Inwonerparticipatie binnen beleid	Werken met inwoners aan beleid en gebruik maken van hun kennis.		
	Advies geven over het beleid door inwoners met ervaring binnen het sociaal domein.		
Inwonersgroep Toegankelijkheid	Realiseren van een groep inwoners die meedenkt op het thema toegankelijkheid.		

4.5 Thema 5: (Langer) zelfstandig kunnen wonen

4.5.1 Strategisch vertrekpunt

Binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) richten we ons op ondersteuning in de eigen leefomgeving, het versterken van het sociaal netwerk en het voorkomen van onnodige afhankelijkheid van zorg. Deze inzet sluit aan op de woonzorgvisie, waarin fysieke randvoorwaarden zoals geschikte woningen worden uitgewerkt. Door actief de verbinding te leggen tussen sociaal beleid en ruimtelijke opgaven dragen we bij aan een integrale aanpak die langer zelfstandig wonen mogelijk maakt, passend bij de leefwereld van onze inwoners.

We investeren in toegankelijke voorzieningen, mantelzorgondersteuning, lichte en laagdrempelige hulp, en een sterke sociale basis in wijken. Tegelijk versterken we de vroegsignalering van onveiligheid, overbelasting en woononzekerheid. Daarmee dragen we bij aan een stabiele woonsituatie, meer regie voor inwoners en het voorkomen van zwaardere zorg. Langer zelfstandig kunnen wonen is daarmee een essentieel onderdeel van een toekomstbestendige en samenhangende inrichting van het sociaal domein.

4.5.2. Samenhang

Het langer zelfstandig kunnen wonen raakt direct aan andere thema's. De mogelijkheden om zelfstandig te blijven wonen hangen samen met gezondheid, financiële stabiliteit, sociale verbondenheid en de beschikbaarheid van passende woningen. Wanneer één van deze voorwaarden ontbreekt, neemt de kans op overbelasting, onveiligheid of zorgintensieve situaties toe.

Een sterke sociale basis – met ontmoetingsplekken, betrokken buren en vrijwilligers – helpt bij het vroegtijdig signaleren van eenzaamheid, overbelasting van mantelzorgers of onbegrepen gedrag. Tegelijkertijd kunnen inwoners met een stabiele woonsituatie beter participeren in de samenleving en gebruikmaken van deze sociale basis.

Ook bestaanszekerheid speelt een grote rol. Financiële stress vergroot de kans op woononzekerheid, betalingsachterstanden, huisuitzettingen en dakloosheid. Door ondersteuning bij inkomen, schulden en basisvaardigheden te combineren met ondersteuning in de woonomgeving ontstaat een stevig fundament.

Binnen het thema gezondheid is de samenhang eveneens groot: fysieke beperkingen, dementie, psychische kwetsbaarheid en chronische ziekten vragen om een integrale benadering waarin preventie, vroegsignalering en ondersteunende technologie bijdragen aan veilig en zelfstandig wonen.

Door domeinoverstijgend te werken – met zorg, sociaal werk, woningcorporaties en veiligheidspartners – voorkomen we escalatie van problemen en zorgen we dat inwoners passende ondersteuning krijgen voordat zwaardere zorg nodig is.

4.5.3 Rol gemeente

De gemeente voert de wettelijke taken vanuit de Wmo uit. Het uitgangspunt daarbij is om zoveel mogelijk het netwerk van de inwoner in te zetten. Ook zoeken we naar manieren om de samenleving in te zetten bij de hulp en ondersteuning om zelfstandig thuis te kunnen wonen. Voor het behalen van de doelstellingen zijn we ook afhankelijk van het landelijk en regionaal beleid, trends en ontwikkelingen.

4.5.4 Activiteiten en interventies

Met **activiteiten en interventies** wordt gestreefd de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) te behalen. Hieronder is per resultaat (output) verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken.

Impact	Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen		
Outcome	Meer oudere inwoners en inwoners met een beperking kunnen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen		
Output	Voor mantelzorgers zetten we in op beschikbaarheid van respijtvoorzieningen		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Regionale inkoop; respijtverblijf	Aansluiten bij de regionale inkoop van respijtverblijf van de regio Amersfoort		
Onderzoek respijtvoorzieningen lokaal	Onderzoek starten naar het lokale aanbod van respijtvoorzieningen en de aansluiting op de behoeften van inwoners		

Impact	Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen		
Outcome	Meer oudere inwoners en inwoners met een beperking kunnen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen		
Output	Ondersteuning voor inwoners wordt meer lokaal georganiseerd		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Sociaal-recreatief vervoer	Voortzetten afspraken met de regionale vervoersdienst		
Fair Share afspraken implementeren	Implementeren Fair Shareafspraken in onze lokale praktijk		
Woningaanpassingen	Uitvoeren woningaanpassingen		
Hulpmiddelen	Inkopen hulpmiddelen en afstemmen met regionale partners over richtlijnen en wijzigingen		
	Beschikbaar stellen van een subsidieregel voor het realiseren van scootmobielstallingen bij wooncomplexen		
Domeinoverstijgend indiceren	Uitvoering geven aan landelijke afspraken en monitoring over domeinoverstijgend indiceren en het toepassen van de VNG-handreiking		
Sociaal recreatief vervoer	Onderzoeken nieuwe vervoersoplossingen, zoals automaatje, voor inwoners die zelfstandig reizen lastig vinden		
Werkafspraken met WSN/ Prestatieafspraken	Versterken van samenwerking met WSN door het maken van heldere werkafspraken over complexe casuïstiek		
Hulpmiddelen	Onderzoek doen naar mogelijkheden op het gebied van deelscootmobielen		
Verordening WMO	Aanpassen verordening WMO naar de laatste wetgeving en de regionale inkoop		
	Herzien nadere regels en financieel besluit		
Bemoeizorg	Formaliseren en actualiseren afspraken rondom bemoeizorg		

Impact	Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen		
Outcome	Meer oudere inwoners en inwoners met een beperking kunnen in hun vertrouwde omgeving blijven wonen		
Output	Inwoners en hun netwerk worden actiever betrokken bij het vinden van een passende oplossing		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Aanmeldteam	Inzetten op eigen kracht en netwerk door het Aanmeldteam, o.a. door inzet persoonlijk plan, triage en seniorenwijzer		
Onafhankelijke Cliëntondersteuning	Vernieuwd inkopen en versterken onafhankelijke cliëntondersteuning		

Impact	Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen		
Outcome	Inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben, ervaren meer regie over hun leven		
Output	Meer inwoners kunnen meedoen doordat we zorgen voor een beschikbaarheid van kortdurende, activerende ondersteuning		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Regionale inkoop; algemeen	Aansluiten bij de regionale inkoop van de producten Wmo begeleiding, beschermd wonen, begeleid wonen in een safehouse en respijtverblijf van de regio Amersfoort		
Uitvoeren Regiovisie Samen in de Wijk	Uitvoeren Regiovisie *Samen in de Wijk* door regionale afspraken lokaal door te voeren		
Meer saamhorigheid creëren binnen wooncomplexen	Onderzoeken hoe saamhorigheid in wooncomplexen kan worden versterkt		
Regionale inkoop; Beschermd Thuis en opvang	Inzetten van ambulante begeleiding via de regionaal ingekochte Beschermd Thuis-aanbieders		
Regionale inkoop; begeleiding	Stoppen met de lokale inkoop van specialistische begeleiding en in plaats daarvan inzetten op het organiseren eigen- en praktische begeleiding binnen het Sociaal Team Volwassenen		

4.6 Thema 6: Voorkomen is beter dan genezen

4.6.1 Strategisch vertrekpunt

De gemeente Nijkerk streeft naar een gezonde, veilige en kansrijke leefomgeving voor alle inwoners. Preventie is een sleutel tot het versterken van fysieke en mentale gezondheid, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het bevorderen van participatie. Door in te zetten op een gezonde leefstijl, mentale veerkracht en een uitnodigende leefomgeving, willen we voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot grote zorgvragen. Preventie is geen aparte lijn, maar een integraal onderdeel van het sociaal domein.

De Wet publieke gezondheid (Wpg) is de basis voor hoe we werken aan het beschermen en verbeteren van de gezondheid van de inwoners. Het richt zich op het voorkomen van gezondheidsproblemen, het vroegtijdig opsporen van ziekten en het bevorderen van welzijn (zoals vaccinaties, voorlichting en JGZ).

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de lokale uitvoering van deze wet. Dat doen we samen met de GGD en andere partners. We zorgen voor goede preventieprogramma's, volgen de gezondheid van onze inwoners en nemen maatregelen als de volksgezondheid in gevaar komt.

4.6.2 Samenhang

De gemeente Nijkerk ziet preventie als een investering in welzijn, leefbaarheid en toekomstbestendige gemeenschappen. Gezondheid wordt gezien als het vermogen van inwoners om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan.

We verbinden gezondheid aan andere domeinen zoals bestaanszekerheid, kansengelijkheid en een sterke sociale basis. Dit vraagt om vroegsignalering, domeinoverstijgende samenwerking en het versterken van beschermende factoren zoals mentale veerkracht, gezonde leefstijl, laagdrempelige ondersteuning en sterke sociale netwerken. Preventie is laagdrempelig en dichtbij georganiseerd. We creëren een omgeving die uitnodigt tot meedoen, waarin sport, cultuur en ontmoeting bijdragen aan gezondheid en sociale samenhang.

4.6.3 Rol gemeente

De gemeente Nijkerk streeft naar een samenleving waarin gezond leven voor iedereen vanzelfsprekend is. Inwoners zijn primair verantwoordelijk voor hun eigen gezondheid, maar wanneer zij belemmeringen ervaren, neemt de gemeente – binnen haar mogelijkheden – drempels weg. De gemeente stuurt op een gezonde leefomgeving, faciliteert toegankelijke sport- en visimogelijkheden en geeft heldere informatie over gezond leven. Daarnaast zorgt zij voor een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en ontspannen, en biedt zij ondersteuning aan inwoners met gezondheidsproblemen. Dit alles gebeurt in nauwe samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners.

4.6.4 Activiteiten en interventies

Met **activiteiten en interventies** wordt gestreefd de in de kadernotitie gestelde resultaten (output) te behalen. Hieronder is per resultaat (output) verwerkt welke interventies worden ingezet om het resultaat te bereiken.

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond		
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond		
Output	Meer inwoners voldoen aan de beweegnorm		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Aanpak overgewicht	Maken van ketenafspraken voor Kind naar Gezonder Gewicht		
	Maken van ketenafspraken voor Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI)		
	Aanstellen JOGG-regisseur		
Wijkgericht beweegaanbod	Organiseren wekelijks naschools sportaanbod voor jeugd in alle kernen		
	Organiseren beweegaanbod in schoolvakanties		
	Organiseren wekelijkse beweegpleinen voor volwassenen en senioren		

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond		
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond		
Output	Meer inwoners maken gezondere keuzes in het dagelijks leven		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Gezonde leefstijl in de leefomgeving	Invoeren Gezonde Schoolaanpak		
	Uitvoeren DrinkWatercampagnes		
	Ontwikkelen gezonde sportomgeving bij verenigingen		
	Aanbieden van leefstijllessen in het basisonderwijs		
Leefstijlkeuzes ondersteunen via professionals	Doorverwijzen door huisartsen en fysiotherapeuten naar leefstijladvies en buurtsportcoaches		
	Uitvoeren van intake en begeleiding naar passend sport-, beweeg-, of welzijnsaanbod		
Gezonde-keuze-zones bij sportverenigingen, ontmoetingsplekken en evenementen	Onderzoeken op welke wijze dit meegenomen kan worden bij het verstrekken van subsidies		

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond		
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond		
Output	Meer inwoners ervaren een betere fysieke gezondheid		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**

Valpreventie en Veilig bewegen	Aanbieden programma's gericht op balans, mobiliteit en kracht		
	Aanbieden valrisicotesten in samenwerking met fysiotherapeuten		
	Aanbieden veilig en vitaal thuis voor ouderen		
Passend aanbod senioren	Aanbieden van wekelijkse WandelFit Plus-groepen		
	Aanbieden Nijkerkse Wandeluitdaging		
	Aanbieden passend aanbod via verenigingsondersteuner		

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond		
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond		
Output	Meer inwoners ervaren een betere mentale gezondheid		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Laagdrempelige inloopvoorziening	Subsidiëren organisatie van herstelactiviteiten bij psychische kwetsbaarheid en het realiseren van een laagdrempelige inloopvoorziening		
Suïcidepreventie	Uitvoeren Wet Publieke Gezondheid		
Mentaal gezondheidsnetwerk (onderdeel transformatieplan SSE)	Aanbieden van diverse activiteiten voor zowel inwoners als professionals		

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond

Output	Meer inwoners nemen actief deel aan sport, bewegen, cultuur en buurtactiviteiten		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Cultuurverbinder	Aanbieden laagdrempelige culturele activiteiten gericht op mentale veerkracht, ontspanning en sociale verbinding		
	Aansluiten bij evenementen van Sportief & Gezond met cultuur- en ontmoetingsactiviteiten		
	Stimuleren beweging door dans en andere creatieve vormen		
Buurtsportcoaches	Maken van subsidieafspraken om een actieve en gezonde leefstijl te stimuleren middels sport en bewegen		
	Beleggen van de rollen voor verenigingsondersteuner en JOGG-regisseur		
	Aanbieden van Club Xtra		
Verenigingsleven	Verstrekken van waarderingssubsidies aan sport-, cultuur- en jeugdverenigingen		
	Stimuleren veilige, inclusieve en gezonde verenigingen (4 V's)		
Onderwijs	Versterken cultuureducatieprogramma's voor alle basisscholen		
	Verbinden lokale aanbieders cultuur en onderwijs		
	Ondersteunen talentontwikkeling en cultuurparticipatie op basisscholen		
Beter bereik van specifieke doelgroepen	Bereiken van nieuwe inwoners, statushouders, migranten en inwoners met beperkte mobiliteit		
Cultuurevenementen	Organiseren Nijkerks Muziekfestival		
	Organiseren Kunstweek		
	Organiseren Poëzie route		

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond		
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond		
Output	Meer inwoners ervaren hun leefomgeving als gezond, uitnodigend en sociaal veilig		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
Werken samen met het ruimtelijk domein op het thema gezondheid	Aansluiten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Denk aan: de omgevingsvisie, omgevingstafels en de LIOR.		
Meer beweegroutes in openbare ruimte	Aanleggen van gecertificeerde/onderscheiden routes voor bewegen		
Betere samenwerking tussen het ruimtelijk en sociaal domein	Voeren van structureel overleg		

Impact	Onze inwoners groeien op in een kansrijke omgeving en zijn gezond		
Outcome	Meer inwoners zijn fysiek en mentaal gezond		
Output	Meer inwoners ervaren hun leefomgeving als gezond, uitnodigend en sociaal veilig		
Projectplan / Activiteit	**Acties**	**Status**	**Rol gemeente**
GGD	Bieden van subsidie voor afspraken over toegankelijke basisvoorzieningen en gezondheidsmonitoring		
AED	Subsidiëren voor dekkend aanbod van AED		

5. Sociaal Team: motor van de beweging naar voren

De gemeente Nijkerk heeft de wettelijke taak om inwoners goede, tijdige en toegankelijke ondersteuning te bieden. Dit vraagt om een sterke, herkenbare toegang en een lokaal team dat werkt vanuit de leefwereld van inwoners. Het Sociaal Team vervult hierin een centrale rol. Het team is zowel de ingang voor vragen over zorg, ondersteuning, veiligheid, inkomen en participatie als de plek waar basishulp en regie samenkomen.

Deze opdracht volgt direct uit het Overkoepelend Beleidsplan, dat het Sociaal Team positioneert als integraal, generalistisch, interdisciplinair en outreachend. De Kadernotitie benadrukt dat sterke lokale teams noodzakelijk zijn om de strategische bewegingen te realiseren: van zorg naar voorzorg, van fragmentatie naar samenhang en van systeemlogica naar de leefwereld.

Het versterken van het Sociaal Team is daarmee een essentiële bouwsteen van de beweging naar voren.

5.1 Opdracht en positionering van het Sociaal Team

Het Sociaal Team vervult de volgende opdracht:

1. **Laagdrempelige toegang**
   Het Sociaal Team is de herkenbare toegang voor informatie, advies en lichte ondersteuning.
2. **Basishulp dichtbij**
   Het team biedt basishulp waarmee veel vragen vroegtijdig worden opgelost — gericht op normaliseren, versterken van veerkracht en het benutten van het netwerk.
3. **Gerichte inzet van formele ondersteuning**
   Consulenten bieden reguliere begeleiding en voeren regie bij complexe situaties. Lichte, praktische begeleiding wordt structureel in het team georganiseerd.
4. **Samenwerken met de wijk**
   Het Sociaal Team werkt nauw samen met de sociale basis, zodat formele zorg zo laat mogelijk nodig is.

5. **Domeinoverstijgende samenwerking**
   Het team werkt intensief samen met onderwijs, zorg, veiligheid, werk & inkomen, corporaties en het medisch domein.
6. **Doelmatige inzet van zorg**
   Het team draagt bij aan het afschalen en verkorten van geïndiceerde zorg door te normaliseren, vroeg te signaleren en consistent regie te voeren.

Deze opdracht is onlosmakelijk verbonden met de zes thema's uit het sociaal domein en vormt een belangrijke drijver van de strategische bewegingen.

5.2 De ontwikkelopgave van het Sociaal Team

De komende jaren groeit het Sociaal Team door naar een sterker, herkenbaarder en beter toegerust team dat inwoners eerder, eenvoudiger en dichter bij huis kan ondersteunen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de beweging naar voorzorg, het versterken van de sociale basis en het verminderen van (de druk op) geïndiceerde zorg.

Een belangrijk onderdeel hiervan is het versterken van basishulp. Het Sociaal Team wordt nadrukkelijker de plek waar inwoners met lichte vragen terechtkunnen, waar normaliseren centraal staat en waar samen met inwoners wordt gekeken naar oplossingen in hun eigen netwerk. Praktische, kortdurende begeleiding krijgt een vaste plek binnen het team, terwijl consulenten zich richten op reguliere, methodische begeleiding en het voeren van regie in meer complexe situaties.

Daarnaast werkt het Sociaal Team aan een duidelijke en consistente triage, zodat altijd helder is welke ondersteuning passend is: van praktische hulp tot basishulp, van reguliere begeleiding tot specialistische zorg. Stress-sensitieve dienstverlening wordt hierin geïntegreerd, net als het uitgangspunt dat altijd eerst wordt gekeken naar wat inwoners zelf kunnen en wat hun netwerk of de sociale basis kan bieden.

De samenwerking met partners wordt verder versterkt. Het Sociaal Team vormt samen met scholen, huisartsen, GGZ, veiligheidspartners, werk & inkomen en woningcorporaties een samenhangend netwerk rondom inwoners. Ook sluit het team aan bij regionale structuren zoals ondersteuning met noodzakelijk verblijf en Beschermd Thuis, waardoor vroegtijdige inzet en tijdige uitstroom beter worden geborgd.

Bij ondersteuning van inwoners die (weer) zelfstandig wonen, werkt het team met een vaste basis set aan ondersteuning. Regionale ambulante begeleiding wordt waar nodig aangevuld met lokale ondersteuning vanuit praktische begeleiding of basishulp. Afstemming met WSN over gereserveerde woningen en doorstroom vormt hierbij een belangrijk onderdeel.

Tot slot ontwikkelt het Sociaal Team zich verder in professionaliteit en werkwijze. Werkprocessen, juridische kaders en mandaten worden geactualiseerd, en het team gaat steeds meer datagedreven werken door aan te sluiten op het gemeentelijke dashboard. Zo ontstaat een lerende organisatie die haar effecten zichtbaar maakt en gericht kan sturen op verbetering.

5.3 Bijdrage aan de strategische bewegingen

Het Sociaal Team is de spil in de uitvoering van de vijf strategische bewegingen uit de Kadernotitie. In de dagelijkse praktijk vertaalt het team deze bewegingen naar concrete ondersteuning dichtbij de leefwereld van inwoners. Dit gebeurt via een samenhangende werkwijze die is gericht op preventie, regie en samenwerking.

Hieronder wordt per strategische beweging beschreven hoe het Sociaal Team hieraan bijdraagt.

1. Langer zelfstandig wonen en bestaanszekerheid als fundament

Het Sociaal Team draagt bij aan bestaanszekerheid en langer zelfstandig wonen door tijdig basishulp te bieden en problemen vroeg te signaleren.

- Basishulp en praktische ondersteuning gaan vóór inzet van specialistische zorg
- Vroegsignalering in de wijk (bijvoorbeeld bij schulden, overbelasting of woonproblematiek)
- Ondersteuning bij het behouden van regie over wonen, financiën en dagelijks functioneren

Door normaliseren waar mogelijk en tijdig bijschakelen waar nodig, wordt voorkomen dat problemen escaleren en zwaardere zorg noodzakelijk wordt.

2. Gezondheid en preventie als uitgangspunt

Preventie is leidend in het handelen van het Sociaal Team. Gezondheid wordt hierbij breed benaderd: fysiek, mentaal en sociaal.

- Vroegsignalering van stress, overbelasting, mentale klachten en ongezonde leefpatronen

- Aansluiting bij de sociale basis, sport, welzijn en preventieve voorzieningen
- Stimuleren van gezonde keuzes en dagelijkse structuur

Het team werkt vanuit het principe *van zorg naar voorzorg* en draagt zo bij aan het voorkomen van zwaardere zorgvragen.

3. Inclusie en participatie bevorderen
Het Sociaal Team werkt vanuit de leefwereld van inwoners en ondersteunt participatie naar vermogen.

- Ondersteuning afgestemd op wat inwoners aankunnen en belangrijk vinden
- Duidelijke, begrijpelijke en toegankelijke communicatie
- Actieve verbinding met onderwijs, werk & inkomen, welzijn en vrijwilligersnetwerken

Door barrières weg te nemen en ondersteuning laagdrempelig te organiseren, wordt participatie vergroot en uitsluiting voorkomen.

4. Versterken van dagelijkse veerkracht

Dagelijkse veerkracht staat centraal in de ondersteuning door het Sociaal Team.

- Normaliseren van problemen waar dat kan
- Versterken van informele steun en sociale netwerken
- Eén gezin – één plan – één regisseur

Het team verschuift de focus van individuele oplossingen naar duurzame ondersteuning in de context van het dagelijks leven, met warme overdrachten waar nodig.

5. Integrale samenwerking als organiserend principe
Het Sociaal Team werkt domeinoverstijgend en lerend, in nauwe samenwerking met partners.

- Samenwerking met onderwijs, zorg, veiligheid, woningcorporaties en werk & inkomen
- Datagedreven en lerend werken met indicatoren op impact, outcome en output
- Structurele monitoring en bijsturing via het dashboard

Zo wordt fragmentatie voorkomen en ontstaat samenhangende ondersteuning rondom inwoners en gezinnen.

Samenvattend
Het Sociaal Team vormt daarmee de concrete uitvoeringsschakel van de strategische bewegingen. Door de combinatie van preventief werken, werken vanuit de leefwereld, netwerkgericht ondersteunen en integraal samenwerken, maakt het team de beweging van beleid naar praktijk — en van zorg naar voorzorg — zichtbaar en toetsbaar.

5.4 Projectplan 'Versterken Sociaal team'

Hoewel dit uitvoeringsprogramma de inhoudelijke opdracht voor het Sociaal Team beschrijft, is voor de daadwerkelijke uitvoering een nadere organisatorische uitwerking nodig. Daarom wordt een apart projectplan Versterken Sociaal Team opgesteld. Dit projectplan vormt de praktische vertaalslag van de beweging die in dit uitvoeringsprogramma wordt beschreven.

In het projectplan wordt uitgewerkt hoe de rol van het Sociaal Team verder wordt aangescherpt, hoe mandaten en verantwoordelijkheden worden vormgegeven en hoe triage, toeleiding en werkprocessen worden ingericht. Ook worden hierin de juridische kaders voor Wmo, Jeugd en Participatiewet geborgd en wordt beschreven welke interne organisatieontwikkeling nodig is om deze werkwijze te ondersteunen. Daarnaast maakt het projectplan inzichtelijk hoe de samenwerking met partners wordt georganiseerd en welke stappen en fasering nodig zijn voor een zorgvuldige implementatie.

Waar dit uitvoeringsprogramma het wat en waarom van de versterking van het Sociaal Team beschrijft, legt het projectplan vast hoe deze beweging in de praktijk wordt gerealiseerd.

6. Financiële beweging

De strategische koers zoals beschreven in de kadernotitie vraagt om een duidelijke beweging naar de voorkant van het sociaal domein. Dit betekent een verschuiving van een reactieve naar een proactieve aanpak: door te investeren in preventie, een sterke sociale basis en een goed functionerende toegang, voorkomen we dat inwoners later zwaardere en duurdere vormen van zorg nodig hebben. Deze beweging is noodzakelijk om zowel de kwaliteit van ondersteuning te verbeteren als de financiële houdbaarheid van het sociaal domein te waarborgen.

6.1 Verschuiving van middelen

Om deze beweging mogelijk te maken, is in de kadernotitie vastgesteld dat middelen worden verschoven van geïndiceerde zorg naar gezondheid, toegang, preventie, sociale basis en het sociaal team. Voor de periode 2026 en 2030 gaat het om een totale verschuiving van circa € 1,2 miljoen vanuit de Wmo en Jeugd. De verschuiving binnen Jeugdhulp is in de kadernotitie grotendeels gebaseerd op de verwachte effecten van de Hervormingsagenda, terwijl de verschuiving binnen de Wmo grotendeels gebaseerd is op de verwachte effecten van het versterken van het sociaal team. Dit uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de verschuivingen die in deze periode al concreet en zonder bezuinigingscomponent kunnen worden uitgewerkt en bevat daarnaast aanvullende interventies.

In kadernotitie opgenomen verschuiving van geïndiceerde zorg naar Gezondheid, toegang, preventie en cultuur					
Onderdeel	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Verschuiving Jeugd		141.899	283.798	425.697	425.697
Verschuiving Wmo	100.000	192.450	384.900	577.350	769.800
Totaal	100.000	334.349	668.698	1.003.047	1.195.497

In dit uitvoeringsprogramma geven we invulling aan de verschuiving voor de eerste twee jaren (2026 en 2027). Voorafgaand aan dit uitvoeringsprogramma is de Hervormingsagenda opgesteld en een belangrijk onderdeel van de beweging al in gang gezet. De financiële effecten die voortvloeien uit de Hervormingsagenda vallen buiten de scope van de financiële verschuiving die is opgenomen in de kadernotitie en waar invulling aan wordt gegeven in het uitvoeringsprogramma, omdat deze naast een inhoudelijke verschuiving ook een bezuinigingsopgave bevat. De Hervormingsagenda vormt daarmee een belangrijk, maar separaat uitgewerkt onderdeel van de totale verschuiving binnen Jeugd.

Dit uitvoeringsprogramma richt zich op 2026 en 2027, zodat focus gehouden wordt op de eerste, uitvoerbare stappen binnen de beweging. Hiermee ontstaat ruimte om in de periode daarna (2028 en verder) integrale afwegingen te maken. Dit sluit bovendien aan bij de bestuurlijke realiteit: met een nieuw college en een nieuwe raad is het zorgvuldig om ruimte te laten voor politieke weging en koersbepaling, voordat voor de latere jaren definitieve keuzes worden vastgelegd.

6.2 Benodigde keuzes en financiële afwegingen

De beweging naar de voorkant vraagt om gerichte keuzes binnen een context van financiële schaarste. Niet alle initiatieven leiden op korte termijn tot minder zware zorg, maar kunnen wel noodzakelijk zijn om de beweging structureel mogelijk te maken. Daarom hanteren wij onderstaande typen interventies, projecten en werkwijzen als leidraad voor de selectie van initiatieven die bijdragen aan de verschuiving van middelen van de achterkant naar de voorkant. De eerste twee categorieën dragen direct bij aan de beweging, de derde categorie is nodig om middelen vrij te spelen en de beweging duurzaam te ondersteunen.

1. **Initiatieven aan de voorkant** die (zwaardere) zorg voorkomen door vroegtijdige ondersteuning en preventie te bieden en de zelfredzaamheid en het eigen netwerk te versterken.
2. **Initiatieven gericht op substitutie**, waarbij ondersteuning wordt verschoven van zwaardere naar lichtere vormen én waar mogelijk van individuele naar collectieve voorzieningen, zodat normaliseren en passende ondersteuning centraal komen te staan.
3. **Afbouwen, aanscherpen of stoppen** van interventies of werkwijzen die onvoldoende effect opleveren, niet bijdragen aan de strategische beweging of die niet doelmatig zijn, zodat middelen worden vrijgemaakt voor de voorkant.

6.3 Selectie van initiatieven

Binnen de organisatie zijn diverse initiatieven geïnventariseerd, waarvoor vervolgens projectplannen zijn ingediend. Om zorgvuldig en transparant te bepalen welke initiatieven worden meegenomen binnen de beweging naar voren, is het afwegingskader uit bijlage 3 toegepast. Dit afwegingskader bestaat uit vier opeenvolgende stappen:

1. Direct afwijzen
2. Voorlopig afwijzen
3. Direct toewijzen

4. Prioritering op basis van puntenscore

Onderstaand overzicht toont de projecten die in 2026 en 2027 worden uitgevoerd, inclusief de benodigde investering en/of verwachte besparing. De opgenomen projecten voldeden allemaal onder de voorwaarden voor directe toewijzing. Voor deze projecten is daarom geen puntenscore toegepast. Initiatieven kregen direct voorrang wanneer zij direct leiden tot een besparing die gelijk of groter is dan de investering; gebaseerd zijn op bestuurlijke toezeggingen of; een fundament vormen voor andere interventies voor de beweging naar de voorkant.

In bijlage 4 wordt een korte toelichting gegeven op de interventies en de verschuiving van middelen over de taakvelden heen.

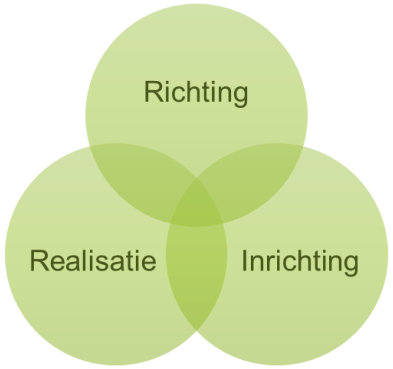
Taakveld	Initiatieven	Typen interventies en projecten	2026 (€ x1000)			2027 (€ x1000)		
			Benodigde investering	Verwachte besparing	Saldo	Benodigde investering	Verwachte besparing	Saldo
WMO								
6.712 Begeleiding WMO (besparing)	Doelmatiger indiceren Wmo begeleiding (versterken sociaal team)	3. Aanscherpen, afbouwen of stoppen	0	100	-100	0	150	-150
6.712 Begeleiding WMO (besparing en investering)	Zelf lichte en reguliere begeleiding bieden Wmo (versterken sociaal team)	2. Interventies gericht op substitutie	60	0	60	200	100 (rest lange termijn)	100
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (investering)	Stimuleringsregeling starten	1. Voorkantinterventies	40	Lange termijn	40	40	Lange termijn	40
Jeugd								
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal (besparing) 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken (investering)	Onderwijs tussenvoorziening starten	2. Interventies gericht op substitutie				50	100	-50
2.6 Media (investering)	Inzet bibliotheek op onderwijsachterstanden	1. Voorkantinterventies				25	Lange termijn	25
5.3 Cultuurparticipatie (investering)	Cultuureducatie	1. Voorkantinterventies				15	Lange termijn	15

Algemeen								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (investering)	Doet en ontmoet bestendigen	1. Voorkantinterventies				20	Lange termijn	20
Totaal			**100**	**100**	**0**	**350**	**350**	**0**

De genoemde benodigde investeringen en verwachte besparingen zijn op dit moment indicatief. In sommige gevallen moeten effecten nog verder worden doorgerekend of is aanvullende onderbouwing nodig. Ook zijn er projectplannen of interventies die nog verder uitgewerkt of vastgesteld moeten worden, zoals de stimuleringsregeling. De financiële effecten worden in de komende periode verder geconcretiseerd en waar nodig bijgesteld.

7. Borging

7.1 Van richting tot realisatie

Om de ambities en doelen uit het uitvoeringsprogramma duurzaam te realiseren, is borging essentieel. Borging betekent dat de gemaakte keuzes, wijze van werken en beoogde effecten niet tijdelijk of projectmatig van aard zijn, maar structureel worden verankerd in de sturing, organisatie en uitvoering van het sociaal domein.

De borging van het uitvoeringsprogramma rust op drie samenhangende pijlers die gezamenlijk zorgen voor continuïteit en samenhang tussen strategie en praktijk:

Richting en inzicht: het uitvoeringsprogramma 2026–2027 biedt duidelijke doelen, keuzes en prioriteiten. Met opvolgende uitvoeringsprogramma's wordt deze koers verder verdiept en aangescherpt, op basis van voortgang en opbrengsten.

Organisatie en werkwijze: door passende processen, systemen en overlegstructuren wordt sturing en uitvoering mogelijk gemaakt. Opgavegericht samenwerken, organisatie gestuurd werken en de ontwikkeling van dashboards spelen hierin een belangrijke rol.

Uitvoering en projectrealisatie: via concrete projecten en interventies krijgt het uitvoeringsprogramma vorm in de praktijk. Onder andere met het projectplan Versterken Sociaal Team en aanpalende projecten wordt gewerkt aan de gewenste beweging zoals verwoord in het uitvoeringsprogramma.

In de volgende paragrafen wordt toegelicht hoe deze drie pijlers zijn uitgewerkt en geborgd in doelstellingen, organisatie, sturing en monitoring.

7.2 Richting en inzicht

7.2.1 Doel en uitgangspunten

De borging van het uitvoeringsprogramma is essentieel om de strategische bewegingen binnen het sociaal domein duurzaam te verankeren in de gemeentelijke organisatie en in de samenwerking met maatschappelijke partners. Borging betekent dat het uitvoeringsprogramma en de voortvloeiende inzet structureel onderdeel wordt van beleid, uitvoering en monitoring.

Uitgangspunten voor borging zijn:

- **Integraliteit**: Het uitvoeringsprogramma is verweven met alle relevante beleidsvelden en processen.
- **Continuïteit**: De uitvoering en monitoring zijn geborgd in de reguliere P&C-cyclus.
- **Transparantie**: Voortgang en resultaten zijn inzichtelijk voor bestuur, organisatie en samenleving.
- **Lerende aanpak**: Inzet is flexibel en kan worden bijgestuurd op basis van data en evaluatie.

7.2.2. Monitoring en evaluatie

- **Indicatoren**: Voor elk thema zijn indicatoren vastgesteld die geëvalueerd worden.
- **Evaluatie**: Jaarlijkse evaluatie van interventies op effectiviteit en doelmatigheid.
- **Bijsturing**: Op basis van data en feedback wordt uitvoering van het uitvoeringsprogramma waar nodig aangepast.

7.3 Organisatie en werkwijze

7.3.1 Organisatorische verankering

Binnen de pijler ‘organisatie en werkwijze’ wordt het uitvoeringsprogramma structureel verankerd in de bestaande organisatie- en overlegstructuren.

- **Projectstructuur**: De rollen van bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever, projectleiders, kartrekkers en werkgroepen blijven gedurende de looptijd van het uitvoeringsprogramma duidelijk belegd.
- **Managementteam**: Het managementteam en de strategisch beleidsadviseurs bewaken de integraliteit en koppeling met andere domeinen.
- **Thematische werkgroepen**: De werkgroepen blijven verantwoordelijk voor de uitwerking en uitvoering van interventies binnen hun thema, inclusief monitoring van indicatoren.

- **Opgavegericht samenwerken**: Opgavegericht samenwerken vormt een belangrijk uitgangspunt binnen de organisatorische verankering. Dit betekent dat maatschappelijke opgaven leidend zijn in plaats van de organisatie- of domeingrenzen. Medewerkers uit verschillende disciplines en domeinen werken vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid samen aan concrete opgaven, met ruimte voor maatwerk en gezamenlijke afwegingen. Opgavegericht Samenwerken helpt om meer integraal en resultaatgericht te werken aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Er is hiermee duidelijkheid over opdrachtgeverschap en er wordt projectmatig gewerkt. Vastgestelde bestuursopdrachten worden opgenomen in de database opgavegericht samenwerken: Een keer per kwartaal wordt de database met bestuursopdrachten geüpdatet, ter monitoring en evaluatie.
- **Participatie samenwerkingspartners**: Partners zijn onlosmakelijk verbonden aan het uitvoeringsprogramma. Ook tijdens de uitvoering wordt de samenwerking met partners structureel voortgezet. De gemeente stimuleert dat partners elkaar vinden. Zo faciliteert de gemeente bijeenkomsten en netwerken met partners. Dit biedt mogelijkheden tot evaluatie en aanscherping van het uitvoeringsprogramma. Het vergroot de draagkracht in de samenleving en borgt continue aansluiting op de leefwereld. Hiermee blijft het uitvoeringsprogramma een gezamenlijke opgave van gemeente, inwoners en maatschappelijke partners en wordt eigenaarschap breder belegd dan alleen bij de gemeente.

7.3.2 Koppeling aan P&C-cyclus

Het uitvoeringsprogramma wordt onderdeel van de reguliere planning- en controlcyclus:

- **Jaarlijkse rapportage**: Voortgang op impact-, outcome- en outputniveau wordt opgenomen in de programmabegroting en jaarrekening.
- **Dashboard**: Real-time monitoring van indicatoren via een digitaal dashboard.
- **Beeldvormende momenten**: Jaarlijkse terugkoppeling aan de gemeenteraad en maatschappelijke partners.

7.4 Uitvoering en realisatie

7.4.1 Projectplan Sociaal Team en overige projecten

Het uitvoeringsprogramma beschrijft wat we willen bereiken en waarom deze beweging in het sociaal domein noodzakelijk is. Voor een zorgvuldige en samenhangende uitvoering is daarnaast een nadere uitwerking nodig van hoe deze ambities in de praktijk worden gerealiseerd. Dit gebeurt via afzonderlijke projectplannen en de uitvoering van overige projecten die bijdragen aan de doelen van het uitvoeringsprogramma.

Een belangrijk onderdeel hiervan is het projectplan Versterken Sociaal Team. Dit projectplan werkt de ontwikkelopgave van het Sociaal Team verder uit, waaronder de positionering van het team, de werkwijze, triage, mandaten en samenwerking met partners. Het Sociaal Team fungeert daarmee als motor van de beweging naar voren en als verbindende schakel tussen preventie, basishulp, specialistische ondersteuning en de sociale basis.

Naast het projectplan voor het Sociaal Team worden binnen de looptijd van het uitvoeringsprogramma ook andere projecten uitgevoerd. Deze projecten zijn gericht op het realiseren, versterken of implementeren van interventies die bijdragen aan de strategische bewegingen, de themadoelen en de gewenste effecten voor inwoners. Samen vormen zij de concrete vertaling van beleid naar uitvoering.

In de volgende paragraaf wordt beschreven hoe we omgaan met de beoordeling, prioritering en borging van deze projecten, en op welke wijze ruimte wordt geboden aan nieuwe initiatieven die tijdens de uitvoeringsperiode ontstaan.

7.4.2 Toevoegen en aanpassen van projecten

Tijdens de looptijd van het uitvoeringsprogramma kunnen nieuwe projecten, interventies of acties worden toegevoegd. Dit is nodig om ruimte te houden voor ontwikkelingen in de samenleving, nieuwe wettelijke verplichtingen, inzichten uit monitoring of kansen die ontstaan in samenwerking met partners. Tegelijkertijd is helderheid belangrijk: niet elk idee wordt automatisch een project binnen het uitvoeringsprogramma. Projecten kunnen ook worden afgeschaald, beëindigd of vervangen wanneer monitoring laat zien dat ze onvoldoende bijdragen aan de gewenste resultaten.

Bijlage:

1. Uitleg Verandertheorie (uit kadernotitie)
2. Lijst met activiteiten en indicatoren (naar nummering dashboard).
3. Afwegingskader voor selectie initiatieven
4. Toelichting op geselecteerde initiatieven
5. Begrippenlijst

Bijlage 1: Verandertheorie (Theory of Change)

De Verandertheorie is een methodiek waarmee we inzichtelijk maken welke stappen nodig zijn om van strategische doelen naar concrete resultaten te komen. Het is een denkkader en visualisatietool waarmee je systematisch beschrijft hoe en waarom een gewenste verandering tot stand komt. Het legt de logische verbanden bloot tussen:

- Strategische doelen (waar willen we naartoe?)
- Interventies/activiteiten (wat gaan we doen?)
- Output en effecten (wat levert het op?)
- Aannames en context (waarom denken we dat dit werkt?)

Het helpt ons dus om doelen, activiteiten en effecten logisch met elkaar te verbinden en onderbouwd keuzes te maken. Het creëert helderheid en focus en het zorgt voor samenhang, immers verbindt het beleid, uitvoering en impact. Ook helpt het in de verantwoording, het maakt keuzes transparant en onderbouwd. Tevens biedt het een basis voor monitoring en bijsturen. Om bovenstaande redenen hebben we in het kaderstellende stuk dan ook de Verandertheorie gebruikt om de concretiseringsslag te maken.

Bijlage 2: Indicatoren per output

Ondergenoemde genummerde indicatoren corresponderen met de indicatoren in het dashboard.

Output per thema	Indicatoren
Thema 1: Bestaanszekerheid	
Relatief meer inwoners stromen succesvol uit schuldhulpverlening	1.6; 1.8; 1.9
Aandeel aanvragen minimaregelingen neemt in verhouding tot rechthebbenden toe	1.7
Regelingen worden toegankelijker en zijn beter bij inwoners bekend	1.10.1; 1.10.2
Thema 2: Kansrijk Opgroeien	
Minder gezinnen krijgen een dwang/ drangmaatregel opgelegd	2.8; 2.9; 2.10
Als er hulp wordt ingezet, is deze zo licht mogelijk, zo zwaar als nodig is	2.3
Ontwikkelrisico's bij jonge kinderen worden eerder gesignaleerd en begeleid	2.7
Gezinnen en hun netwerk worden actief betrokken bij hun hulptraject	2.4
De natuurlijke leefomgeving kan het probleem beter opvangen	2.4; 2.11; 2.12
De pedagogische context van kinderen wordt versterkt	2.4; 2.11; 2.12
Kinderen volgen zo nabij mogelijk passend onderwijs	2.5; 2.6
Thema 3: Sociale Basis	
Inwoners ervaren meer sociale steun	3.1
Meer inwoners zijn bekend met en maken gebruik van de activiteiten van de sociale basis	3.3; 3.4
Meer inwoners doen vrijwilligerswerk en zetten hun talenten en kennis in voor elkaar	3.5; 3.6
Meer inwoners met een hulpvraag maken gebruik van de voorzieningen in de sociale basis	3.4

De gemeente erkent, waardeert en ondersteunt vrijwilligers en mantelzorgers	3.7
Er is een stevige verbinding tussen het sociaal- en medisch domein	3.8
Thema 4: Antidiscriminatie, diversiteit en inclusie	
Inwoners en organisaties ervaren anti-discriminatie als norm	4.2; 4.4; 4.5
Inwoners ervaren het effect van inclusie	4.1; 4.2
Inwoners ontvangen en begrijpen de juiste informatie	4.7; 4.10
Inwoners ervaren dat de publieke ruimte toegankelijk is	4.6; 4.7; 4.8
Inwoners dragen bij aan beleid	4.7; 4.9
Thema 5: (Langer) zelfstandig kunnen wonen	
Voor mantelzorgers zetten we in op beschikbaarheid en inzet van respijtvoorzieningen	5.5; 5.6
Ondersteuning voor inwoners wordt meer lokaal georganiseerd	5.6
Inwoners en hun netwerk worden actiever betrokken bij het vinden van een passende oplossing	5.7; 5.8.1; 5.8.2; 5.9
Meer inwoners kunnen meedoen doordat we zorgen voor een beschikbaarheid van kortdurende, activerende ondersteuning	5.6; 5.7; 5.8.1; 5.8.2
Thema 6: Voorkomen is beter dan genezen	
Meer inwoners voldoen aan de beweegnorm	6.1; 6.6.1
Meer inwoners maken gezondere keuzes in het dagelijks leven	6.2
Meer inwoners ervaren een betere fysieke gezondheid	6.2; 6.3
Meer inwoners ervaren een betere mentale gezondheid	6.4; 6.5
Meer inwoners nemen actief deel aan sport, bewegen, cultuur en buurtactiviteiten	6.6.2; 6.7
Meer inwoners ervaren hun leefomgeving als gezond, uitnodigend en sociaal veilig	6.7
Basisdienstverlening op het gebied van publieke gezondheid is toegankelijk en effectief	6.8; 6.9; 6.10

Bijlage 3. Afwegingskader voor selectie initiatieven

Om zorgvuldig en transparant te bepalen welke initiatieven worden meegenomen binnen de beweging naar voren, hanteren we een afwegingskader dat bestaat uit vier opeenvolgende stappen.

Stap 1. Direct afwijzen

In deze eerste toets wordt beoordeeld of een initiatief überhaupt in aanmerking komt. Wanneer één van onderstaande vragen met nee wordt beantwoord, wordt het initiatief direct afgewezen.

1. Sluit het initiatief aan bij één van de drie categorieën van de beweging naar voren en draagt het daarmee bij aan het voorkomen van (zwaardere) zorg, substitutie of het vrijspelen van middelen door doelmatiger of efficiënter te werken?
2. Sluit het initiatief aan bij de doelstellingen uit de kadernotitie?
3. Is op basis van een eerste inschatting te verwachten dat het initiatief zowel doeltreffend als doelmatig genoeg is om de beoogde doelen te ondersteunen?

Stap 2. Voorlopig afwijzen

Wanneer een initiatief inhoudelijk kansrijk lijkt, maar nog niet voldoende is uitgewerkt om te kunnen beoordelen, wordt het voorlopig afgewezen. Wanneer onderstaande vraag met nee wordt beantwoord, wordt het initiatief voorlopig afgewezen.

4. Is het projectplan voldoende uitgewerkt om te kunnen beoordelen?

Stap 3. Direct toewijzen

Sommige initiatieven kunnen direct worden toegewezen wanneer zij aantoonbaar bijdragen aan de financiële of bestuurlijke randvoorwaarden van de beweging. Wanneer één van onderstaande vragen met ja wordt beantwoord, komt het initiatief direct in aanmerking voor toewijzing, volgens de prioriteitsvolgorde zoals hieronder weergegeven.

5. Zijn de verwachte financiële baten direct en aantoonbaar groter dan de financiële kosten?

6. Komt voort uit reeds vastgesteld beleid en genomen besluiten (i.v.m. overgangsfase)?
7. Betreft het een initiatief dat behoort tot de basisstructuur of het fundament van de beweging? Deze krijgen automatisch prioriteit boven andere typen.

Stap 4. Prioriteren op basis van puntenscore

Wanneer een initiatief niet direct wordt afgewezen of toegewezen, wordt het beoordeeld en gerangschikt op basis van een puntenscore. Hierbij wordt gekeken naar onderstaande factoren.

1. Kosten–baten

- Financiële baten
- Maatschappelijke baten
- Preventieve werking
- Onderbouwing en bewezen effectiviteit
- Realistische aannames

2. Doeltreffendheid

- Verwachte impact op doelen uit de kadernotitie
- Verwachte impact op de doelgroep
- Korte én lange termijn effecten

3. Uitvoerbaarheid

- Realistische planning
- Haalbaarheid binnen beschikbare capaciteit
- Risico's en afhankelijkheden beheersbaar
- Betrokken partners en randvoorwaarden

4. Integraliteit/ bijdrage aan meerdere doelen

- Mate waarin het project meerdere doelen raakt
- Mate waarin het bijdraagt aan de beweging naar voren (preventie, vroegsignalering, lichte ondersteuning)

5. Duurzaamheid

- Langetermijnwaarde
- Structurele borging
- Continuïteit na projectperiode

6. Mate van uitwerking

- Is het plan concreet, volledig en onderbouwd?
- Zijn interventielogica en aannames helder?
- Zijn alternatieven overwogen?

Bijlage 4. Toelichting op geselecteerde initiatieven

Initiatieven	Typen interventies en projecten	Toelichting
Doelmatiger indiceren Wmo (versterken sociaal team)	3. Aanscherpen, afbouwen of stoppen	Met deze interventie wordt binnen Wmo scherper en zorgvuldiger geïndiceerd, met als uitgangspunt wat een inwoner daadwerkelijk helpt en op de lange termijn duurzaam is. Door het versterken van het Sociaal Team en het toepassen van de doorbraakmethode wordt integraal gekeken naar de situatie van inwoners, waarbij eerst wordt onderzocht welke lichte ondersteuning, basishulp of inzet van het netwerk passend is, voordat zwaardere zorg wordt ingezet. Dit draagt bij aan de beweging naar voren doordat onnodige inzet en langdurig gebruik van zware zorg wordt voorkomen en ondersteuning dichter bij de leefwereld van inwoners wordt georganiseerd. De interventie vraagt geen aanvullende investering, maar leidt op termijn wel tot besparingen door beperking van instroom en duur van zware Jeugd- en Wmo-zorg.
Zelf lichte en reguliere begeleiding bieden Wmo (versterken sociaal team)	2. Interventies gericht op substitutie	Met deze interventie gaat de gemeente, in samenwerking met maatschappelijke partners, zelf lichte en reguliere begeleiding bieden die voorheen via geïndiceerde zorg werd ingekocht. Door deze begeleiding dichter bij het Sociaal Team te organiseren, kan sneller worden opgeschaald wanneer nodig en juist worden afgeschaald wanneer ondersteuning kan worden overgedragen aan de sociale basis. Dit versterkt de beweging naar voren doordat inwoners eerder passende, praktische ondersteuning krijgen en het gebruik van zware en langdurige zorg wordt verminderd. De interventie vraagt een investering in personeel en capaciteit voor het bieden van eigen begeleiding, maar leidt op termijn tot besparingen doordat minder specialistische en dure zorg hoeft te worden ingezet

		en de duur van zorgtrajecten afneemt. Tegelijkertijd ontwikkelt het Sociaal Team zich van voornamelijk indicerend naar meer ondersteunend en hulpverlenend werken.
Onderwijs tussenvoorziening starten	2. Interventies gericht op substitutie	De tussenvoorziening betreft een extra onderwijsgroep voor 4-jarige kinderen die nog niet schoolklaar zijn en waarvoor geen passende plek beschikbaar is. De groep biedt ontwikkelingsgerichte ondersteuning in de onderwijssetting van het speciaal basisonderwijs, in nauwe samenwerking met een reguliere basisschool, met als doel uitstroom naar regulier onderwijs. Dit voorkomt inzet van zwaardere zorg zoals dagbehandeling of KDV+, die aanzienlijk kostbaarder zijn. Daardoor verdient de voorziening zichzelf al snel terug. Tegelijk vermindert dit het aantal thuiszitters en versterkt het de samenwerking tussen onderwijs, opvang en jeugdhulp, wat bijdraagt aan een ononderbroken ontwikkeling en minder zorg op latere leeftijd.
Stimuleringsregeling starten	1. Voorkantinterventies	De stimuleringsregeling ondersteunt inwonersinitiatieven die vanuit de samenleving zelf ontstaan en bijdragen aan een sterke, sociale en veerkrachtige gemeenschap. Door inwoners ruimte te geven om activiteiten in hun eigen leefomgeving te organiseren, sluiten we aan bij de energie, betrokkenheid en talenten die lokaal al aanwezig zijn. Deze initiatieven versterken samenredzaamheid en sociale netwerken, stimuleren ontmoeting en gezondheid.
Inzet bibliotheek op onderwijsachterstanden	1. Voorkantinterventies	De bibliotheek breidt haar preventieve basisfuncties uit met extra aandacht voor taalontwikkeling, digitale zelfredzaamheid, ontmoeting en ruimere openingstijden. Daarmee wordt de bibliotheek een laagdrempelige plek waar inwoners ondersteuning vinden bij lezen, leren, digitale vragen en sociale contacten. Dit versterkt de sociale basis, vergroot de zelfredzaamheid en vermindert het beroep op formele zorg en ondersteuning. Door vroegtijdig in te zetten op taal, digitale vaardigheden en ontmoeting

		worden zwaardere en duurdere vormen van ondersteuning voorkomen of uitgesteld, terwijl inwoners langer zelfstandig kunnen blijven functioneren in hun eigen omgeving.
Doet en ontmoet bestendigen	1. Voorkantinterventies	Doet & Ontmoet bundelt alle lokale activiteiten op het gebied van bewegen, cultuur en ontmoeting in één centraal platform en vormt daarmee een fundament onder de sociale basis. Het maakt het aanbod zichtbaar en toegankelijk, waardoor inwoners zelfstandig passende activiteiten kunnen vinden zonder directe inzet van professionele ondersteuning. Dit versterkt sociale netwerken, vermindert eenzaamheid en stimuleert participatie, waardoor lichte vragen in de leefomgeving worden opgevangen en zwaardere ondersteuning wordt voorkomen of uitgesteld. Door versnippering op te heffen en bestaande voorzieningen beter te benutten, levert het platform meer rendement op uit het huidige aanbod en draagt het bij aan een gezonde, verbonden en veerkrachtige gemeenschap.
Cultuureducatie	1. Voorkantinterventies	De extra investering in cultuureducatie zorgt ervoor dat de huidige aanpak kan worden verdiept en uitgebreid. De focus ligt op het verbreden van cultuureducatie richting het voortgezet onderwijs, het versterken van doorlopende leerlijnen en het borgen van kwaliteit. Cultuureducatie draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door actief bezig te zijn met kunst, cultuur en erfgoed ontwikkelen zij hun creativiteit, zelfvertrouwen en expressievermogen. Zij leren zich uiten, samenwerken en met een open blik naar zichzelf en hun omgeving te kijken. Met deze inzet bereiken we alle basisschoolleerlingen in de gemeente Nijkerk en zorgen we dat ieder kind, ongeacht achtergrond, in aanraking komt met cultuureducatie. Dit draagt niet alleen bij aan persoonlijke ontwikkeling, maar ook aan sociale vaardigheden, weerbaarheid en betrokkenheid bij de samenleving. Door hier vroegtijdig en structureel op in te zetten, draagt cultuureducatie bij aan de

		beweging naar de voorkant en het voorkomen van zwaardere hulpvragen op latere leeftijd. Tegelijkertijd sluit deze investering aan bij de gezamenlijke ambitie uit het convenant om alle leerlingen in de gemeente Nijkerk toegang te geven tot kwalitatief goede cultuureducatie. De gemeentelijke bijdrage fungeert daarbij als hefboom: scholen investeren zelf mee, waardoor cultuureducatie duurzaam kan worden verankerd in het onderwijs en toegankelijk en van goede kwaliteit blijft.

Bijlage 5. Begrippen- en definitielijst

Algemeen

- **Sociaal domein**
  Alle gemeentelijke beleidsterreinen gericht op welzijn, zorg, jeugd, participatie, bestaanszekerheid, inclusie en preventie.

- **Uitvoeringsprogramma**
  Het document waarin de strategische doelen uit het Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein en de Kadernotitie worden vertaald naar concrete resultaten en activiteiten voor de periode 2026–2027.
- **Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein (OBSD)**
  Het langetermijnbeleidskader (2025–2040) waarin de visie, ambities en maatschappelijke opgaven van het sociaal domein in Nijkerk zijn vastgelegd.
- **Kadernotitie Sociaal Domein**
  Door de gemeenteraad vastgesteld document met strategische doelen en uitgangspunten dat richting geeft aan het uitvoeringsprogramma.
- **Verandertheorie (Theory of Change)**
  Denkkader waarin de samenhang tussen maatschappelijke opgaven, strategische doelen, interventies en beoogde effecten inzichtelijk wordt gemaakt en gebruikt wordt voor monitoring en bijsturing.

Strategische richting

- **Strategische bewegingen**
  Vijf samenhangende richtingen die leidend zijn in het sociaal domein:
  1. Langer zelfstandig wonen en bestaanszekerheid als fundament
  2. Gezondheid en preventie als uitgangspunt
  3. Inclusie en participatie bevorderen
  4. Versterken van dagelijkse veerkracht
  5. Integrale samenwerking als organiserend principe

- **Beweging naar de voorkant**
  De verschuiving van zwaardere, geïndiceerde zorg naar preventie, vroegsignalering, lichte ondersteuning en de sociale basis.
- **Satéprikkers**
  Overstijgende thema's die als rode draad door alle onderwerpen lopen: veiligheid, participatie, inclusie en het versterken van basisvaardigheden (waaronder laaggeletterdheid).
- **Levensloopbestendige aanpak**
  Een samenhangende aanpak waarin ondersteuning aansluit op verschillende levensfasen en gericht is op voorkomen, versterken van regie en samenhang tussen domeinen.

Samenwerking en uitvoering

- **Opgavegericht samenwerken**
  Werkwijze waarbij gemeente, inwoners en maatschappelijke partners gezamenlijk werken aan maatschappelijke opgaven, met duidelijke rollen, doelen en resultaten.
- **Integrale samenwerking / domeinoverstijgend werken**
  Samenwerking over beleids- en organisatiegrenzen heen (bijvoorbeeld zorg, wonen, onderwijs, werk en veiligheid) vanuit de leefwereld van inwoners.
- **Regionale samenwerking**
  Samenwerking met andere gemeenten en partners binnen onder meer de Jeugdhulpregio JeugdFV, Regio Amersfoort, Regio Noord-Veluwe en VGGM voor specialistische taken en gezamenlijke inkoop.
- **Sociaal Team**
  Het lokale, integrale team dat fungeert als herkenbare toegang tot het sociaal domein en basishulp, regie en samenhangende ondersteuning organiseert.

Begrippen rond resultaten en sturing

- **Impact**
  De beoogde maatschappelijke verandering op de lange termijn, bijvoorbeeld een gezonde, veilige en veerkrachtige samenleving.
- **Outcome**
  Het beoogde effect op inwoners of doelgroepen als gevolg van beleid en interventies.
- **Output**
  Concreet, meetbaar resultaat van uitgevoerde activiteiten of interventies.
- **Indicatoren**
  Meetbare criteria waarmee de voortgang en effecten op impact, outcome en output worden gevolgd.
- **Monitoring**
  Het systematisch volgen, analyseren en rapporteren van voortgang en resultaten, onder meer via dashboards en de P&C-cyclus.
- **Borging**
  Het structureel verankeren van werkwijzen, samenwerking en resultaten in organisatie, beleid en uitvoering.

Kernbegrippen binnen thema's

- **Sociale basis**
  Het geheel van informele en formele netwerken, voorzieningen en activiteiten in de wijk die bijdragen aan ontmoeting, ondersteuning en veerkracht.
- **Preventie**
  Inzet gericht op het voorkomen of verkleinen van problemen door vroegsignalering, leefstijlbevordering en lichte ondersteuning.
- **Bestaanszekerheid**
  De mate waarin inwoners beschikken over inkomen, werk, wonen en basisvaardigheden om mee te kunnen doen aan de samenleving.

- **Inclusie**
  Het uitgangspunt dat iedereen kan meedoen en zich welkom en veilig voelt, ongeacht achtergrond, beperking of persoonlijke omstandigheden.
- **Antidiscriminatie**
  Actief tegengaan van discriminatie en bevorderen van gelijke kansen en gelijke behandeling.
- **Mantelzorg**
  Onbetaalde zorg en ondersteuning die inwoners verlenen aan naasten; de gemeente heeft een ondersteunende en waarderende rol.
- **Respijtvoorziening**
  Tijdelijke overname van zorgtaken om mantelzorgers te ontlasten.
- **Substitutie**
  Het verschuiven van ondersteuning van zwaardere naar lichtere en/of collectieve vormen, met nadruk op normaliseren en eigen kracht.

Financiële en programmatische begrippen

- **Achterkant (geïndiceerde zorg)**
  Zwaardere, vaak duurdere vormen van zorg die worden ingezet na indicatie.
- **Afwegingskader**
  Het beslismodel dat wordt gebruikt om initiatieven te selecteren en prioriteren binnen het uitvoeringsprogramma.
- **Hervormingsagenda Jeugd**
  Landelijk en regionaal traject gericht op vernieuwing van de jeugdhulp, met inhoudelijke én financiële componenten, deels buiten scope van dit uitvoeringsprogramma.

- **P&C Cyclus**
  De jaarlijkse bestuurlijke cyclus waarin de gemeenteraad en het college plannen vaststellen, de uitvoering volgen en verantwoording afleggen. De P&Ccyclus bestaat onder andere uit de begroting, tussentijdse rapportages en de jaarrekening en wordt gebruikt om de voortgang, resultaten en financiële effecten van het uitvoeringsprogramma te monitoren en waar nodig bij te sturen.

Programma's, aanpakken en methodieken

- **OKO – Opgroeien in een Kansrijke Omgeving**
  Een integrale, preventieve aanpak waarbij school, gezin, vrijetijdsomgeving en professionals samenwerken om jongeren gezond en veilig te laten opgroeien en problematiek te voorkomen.
- **Kansrijke Start**
  Een landelijke preventieve aanpak gericht op de eerste 1.000 dagen van een kind, met extra ondersteuning voor (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie.
- **Preventie Interventie Team (PIT)**
  Een multidisciplinair team dat laagdrempelige, preventieve ondersteuning biedt om zwaardere zorg te voorkomen.
- **Doorbraakmethode**
  Een werkwijze waarbij vastgelopen situaties bij gezinnen of inwoners met meervoudige problematiek integraal en onconventioneel worden aangepakt om snel resultaat te bereiken.
- **Welzijn op Recept**
  Een aanpak waarbij zorgprofessionals inwoners met psychosociale klachten doorverwijzen naar welzijns- of ontmoetingsactiviteiten in plaats van medische zorg.
- **Kind naar Gezonder Gewicht**
  Een langdurige, integrale aanpak voor kinderen met overgewicht, waarin gezin, zorg, onderwijs en wijk samenwerken aan een gezonde leefstijl.

- **Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI)**
  Een erkend programma waarin inwoners met overgewicht begeleid worden bij het verbeteren van voeding, bewegen en leefstijl.
- **Geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIAR)**
  Vormen van geweld waarbij sprake is van een afhankelijkheidsrelatie tussen betrokkenen, zoals partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en stalking. Binnen dit uitvoeringsprogramma is GIAR geen afzonderlijk thema, maar een integraal aandachtspunt binnen meerdere thema's, met nadruk op veiligheid, vroegsignalering, preventie en samenhangende ondersteuning.

Beleidsmatige kernbegrippen

- **Basishulp**
  Laagdrempelige, kortdurende ondersteuning dichtbij huis, gericht op normaliseren, versterken van veerkracht en benutten van het eigen netwerk.
- **Beweging naar de voorkant**
  De beleidsmatige verschuiving van zwaardere zorg naar preventie, vroegsignalering, lichte ondersteuning en inzet van de sociale basis.
- **Voorkantinterventies**
  Activiteiten en projecten die preventief werken en bijdragen aan het voorkomen of verminderen van zwaardere zorg en ondersteuning.
- **Normaliseren**
  Het benaderen van problemen als onderdeel van het gewone leven, waarbij eerst wordt gekeken naar oplossingen binnen het dagelijks bestaan en het eigen netwerk.
- **Dagelijkse veerkracht**
  Het vermogen van inwoners om met stress, tegenslagen en veranderingen om te gaan in het dagelijks leven.